

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
HUNGARIAN CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**A magyarországi háztartások infokommunikációs (IKT-) eszközökkel
való ellátottsága és az egyéni használat jellemzői, 2007**

Budapest, 2008

© KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL, 2008

Felelős szerkesztő: Dr. Probáld Ákos
További információ: Chorle Erzsébet
345-6653; erzsebet.chorle@ksh.hu

Internet: <http://www.ksh.hu>
informacioszolgalat@ksh.hu
345-6789 (telefon), 345-6788 (fax)

Budapest, 2008

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	5
A háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága	6
Az egyéni IKT-használat jellemzői	8
Az elektronikus kereskedelmi lehetőségek kihasználása	13
Elektronikus írástudás	14
Digitális megosztottság – az IKT-eszköz használatát befolyásoló tényezők	18
A digitális megosztottság régiós jellemzői	18
A digitális megosztottságra ható társadalmi-demográfiai ismérvek	21
IKT-ellátottság és -használat európai uniós összehasonlításban	24
Az adatgyűjtésnél alkalmazott módszerek fontosabb elemei	29
TÁBLÁZATOK	35

Bevezető

Az információs és kommunikációs technológia (IKT) az egyik legfontosabb tényező a modern gazdasági növekedésben. Az IKT magában foglalja mind az információs eszközöket – mint a hardver és a szoftver –, mind a kommunikációs eszközöket és szolgáltatásokat.

Az Európai Bizottság i2010 stratégiája – melyet 2005. június 1-jén fogadtak el, és az eEurope 2005 akciótervnek a továbbfejlesztése – nyitott és versenyképes digitális gazdaság segítségével kívánja meggyorsítani Európa gazdasági növekedését.

Annak érdekében, hogy az Európai Bizottság vizsgálni tudja az elért eredményeket, és meghatározhassa a további lépéseket, helyzetjelentések készülnek a tagországok fontosabb, információs társadalmat érintő mutatóival. Ennek a mutatócsoportnak képezik elemeit azok az adatok, melyeket a tagországok a bevezetőben említett 808/2004. EK rendelet értelmében a háztartások és vállalkozások infokommunikációs eszközökkel való ellátottságáról és IKT-használati szokásairól kötelezően gyűjtenek.

A rendelet előírásainak eleget téve a Központi Statisztikai Hivatal 2007-ben harmadik alkalommal mérte fel a magyarországi háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottságának helyzetét, és az egyéni számítógép- és internethasználati szokásokat. Az információs társadalom fejlődését meghatározó komponensek rendkívül gyorsan változnak, ezért a velük kapcsolatos felmérések, vizsgálatok is folyamatos korrekciókon, súlypontváltásokon mentek át, annak érdekében, hogy a hazai és európai döntéshozók információigényeit a lehető legnagyobb hatékonysággal ki lehessen elégíteni. Vannak állandó modulok, melyek kérdéseit minden évben feltesszük az adat-szolgáltatóknak, és vannak mobil elemek, melyeknek kérdései egy-egy kiemelt téma köré összpontosulnak. 2007-ben az európai döntéshozók kérésére a hangsúly az IKT-eszközök használóinak képességeire, digitális írástudására helyeződött.

A felmérés megvalósítását részben az Európai Uniótól pályázat útján elnyert támogatásból finanszíroztuk.

Köszönetünket fejezzük ki a mintánkban szereplő háztartások tagjainak, akik segítették a felmérés sikeres megvalósítását.

A következő fejezetekben néhány olyan, a háztartásokat érintő IKT-használati adatot mutatunk be, melyek fontos háttérrel szolgálnak annak megítéléséhez, hol is tartott 2007-ben Magyarország az információs társadalom megvalósításában.

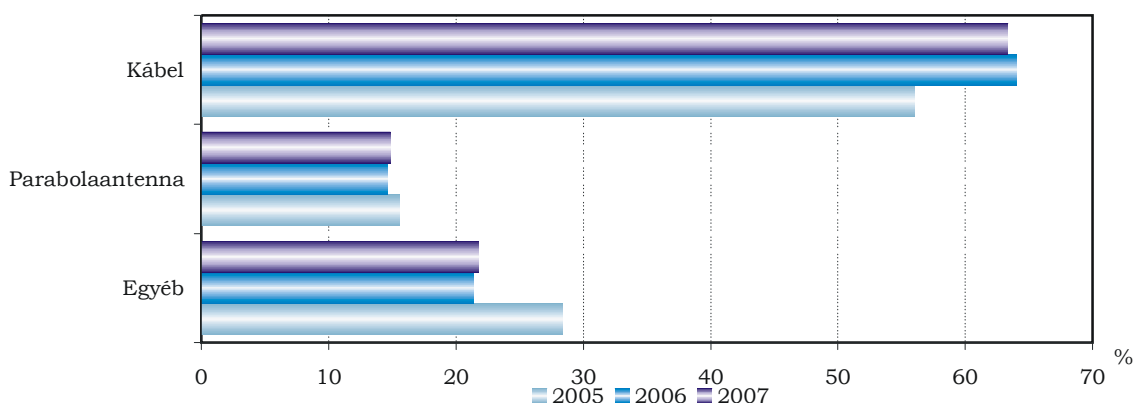
A háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága

A kérdezési program első részének célja az volt, hogy képet lehessen alkotni a háztartások televízió-, mobil- és vezetékeselefon-, számítógép-, és internet ellátottságáról, a háztartásban használt internetkapcsolat típusáról esetleg típusairól, az internetezés eszközeiről, vagy éppen megismerhetőek legyenek azok az okok, amiért egy-egy háztartás nem csatlakozott az internettel rendelkezők folyamatosan bővülő táborához. Az Európai Unió statisztikai szervezete az Eurostat módszertani ajánlásainak megfelelően, biztosítva a nemzetközi összehasonlíthatóságot a felvétel mintájába azok a háztartások kerültek, ahol legalább egy háztartástag 16–74 év közötti (a részletes leírást a módszertani rész tartalmazza).

Televízió, mobiltelefon, vezetékes telefon

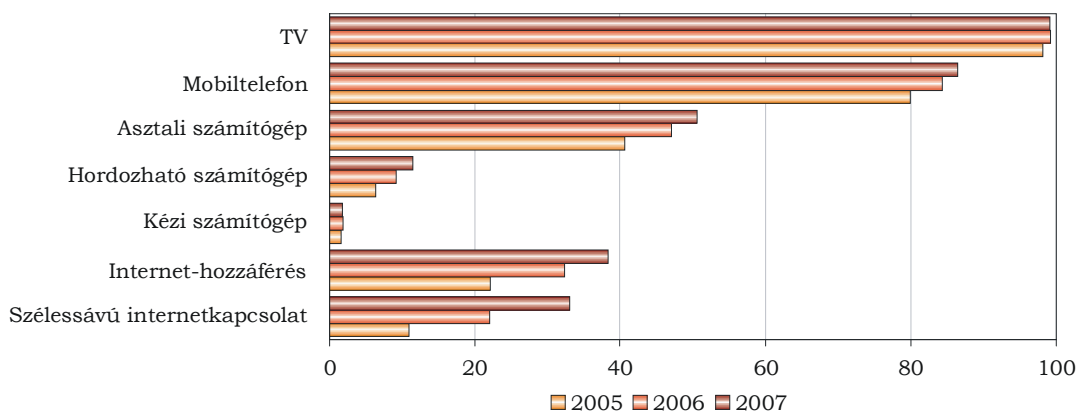
A háztartások televíziókészülékkel való ellátottsága továbbra is csaknem 100%-os. A műsorok vétele elsősorban kábelen keresztül történik (a háztartások több mint 63%-ában). A tavalyi évhez viszonyítva a kábeltévé-szolgáltatás és a parabolaantennás vétel aránya stagnál, míg az egyéb vételi szolgáltatásoké (pl. digitális vétel) emelkedik. A gyártók és szolgáltatók egyre fejlettebb, okosabb mobiltelefonokat kínálnak a piacon, a mobiltelefon használata társadalmi elvárássá nőtt, ennek megfelelően nő a mobilhasználók aránya. A felmérés csak azt vizsgálta, van-e mobiltelefon a háztartásban, a darabszámot és a telefon minőségét figyelmen kívül hagyta.

A televíziós műsorok vételi eszközeinek megoszlása

A háztartások több mint 86%-a rendelkezik mobiltelefonnal. A mobiltelefon-ellátottságot illetően a tavalyi évhez képest a növekedés 2 százalékpont. (A mobilellátottság egy másik mérőszáma, az előfizetések száma 2007-ben meghaladta a 10 milliót.)

Az IKT-eszközzel rendelkező háztartások aránya

A vezetékes telefonnal ellátott háztartások aránya a 2006. évi 64,5%-ról 63,2%-ra csökkent. Számítógépnek minősül az asztali számítógép, a hordozható számítógép (laptop) és a kézi számítógép. A háztartások nagyobb hányada, csaknem 51%-a rendelkezik asztali számítógéppel, hordozható számítógéppel azonban csak alig több mint 11%-uk. Az asztali számítógépek aránya az előző évhez képest 3,5 százalékponttal nőtt, 2006-hoz viszonyítva a növekedés üteme kissé lelassult. A kézi számítógéppel felszerelt háztartások aránya a 2006. évvel azonos, nem éri el a 2%-ot. A tisztított mutatószám, mely jelzi, hogy hány magyarországi háztartásban van bármilyen számítógép, a használat szempontjából értékelhetőbb képet mutat, ezeknek a háztartásoknak az aránya csaknem 54%.

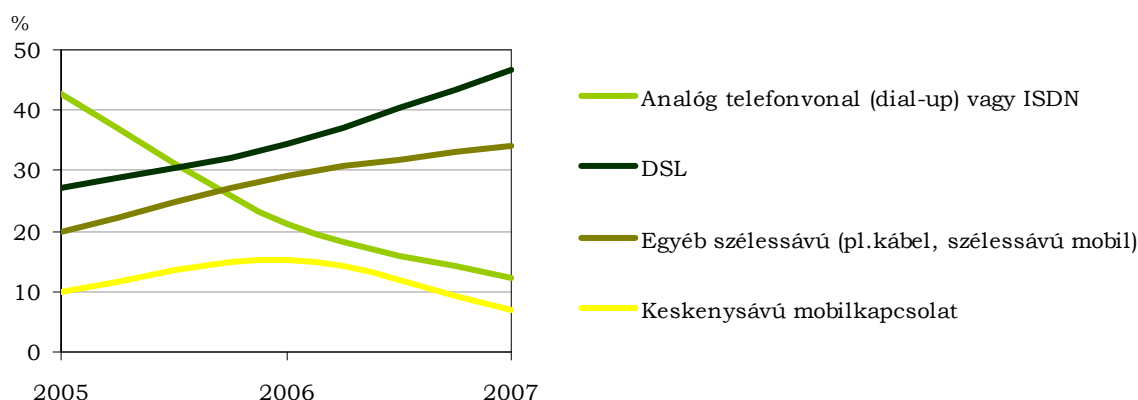
Számítógép

A magyarországi háztartások 38%-ának van internetkapcsolata. Az arány 2006-hoz képest 6,1 százalékponttal nőtt, a növekedés azonban nem olyan jelentős mértékű, mint a 2006. évi (11,2 százalékpont).

**Internet-
kapcsolat,
szélessávú
internet-
kapcsolat**

A szélessávú internetkapcsolat elterjedése az Európai Unió fejlesztési célkitűzései között kiemelt helyen szerepel. A szélessávú internetkapcsolattal ellátott háztartások aránya az összes magyarországi háztartáson belül 33%. A növekedés mértéke 2007-ben a 2006. évvel azonos, mindkét esetben 11 százalékponttal nőtt az előző évhez képest. Az internettel rendelkező háztartások 86%-ában szélessávú kapcsolat volt, szemben a tavalyi 68%-kal. A szélessávú internetezés lehetőségét tehát egyre többen kihasználják, köszönhetően a ha lassan is, de csökkenő csatlakozási díjaknak, a fejlődő szolgáltatói hálózatnak és versenyhelyzetnek.

A háztartásokban használt internetkapcsolat típusai, 2005–2007

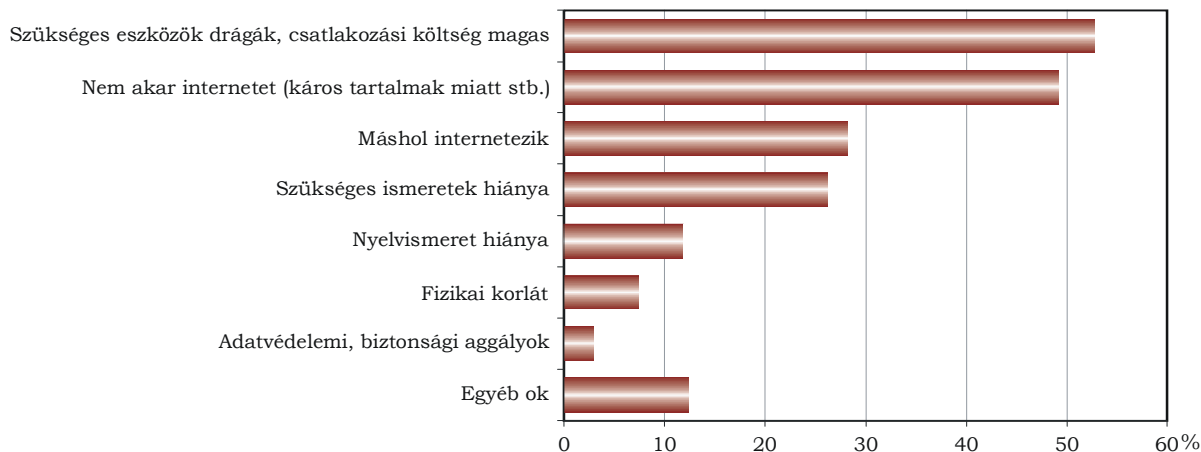
A háztartások internetkapcsolat-típusainak megoszlását vizsgálva (egy háztartásnak több kapcsolattípusa is lehet) egyértelmű a szélessáv térhódítása.

A háztartásoknak 53%-a az internetkapcsolat hiányának indokai között a szükséges eszközök magas árát és a magas csatlakozási költségeket szerepeltette. A 2006-os felméréshez hasonlóan 2007-ben is meglepően sok háztartás, 49% jelölte indokként, hogy nem akar internetet. A megkérdezett háztartások mintegy 28%-a jelezte okként, vagy egyik okként azt, hogy az internetezni szándékozó háztartások máshol interneteznek (munkahelyen, barátnál, rokonnál, internetkávézóban stb.).

Továbbra is 26% körüli azoknak a háztartásoknak az aránya, melyekben a szükséges számítástechnikai ismeretek hiányát jelölték indokként.

Miért nincs a háztartásnak internetkapcsolata?

Az internetkapcsolat hiányának okai, 2007

Az egyéni IKT-használat jellemzői

Az infokommunikációs technológiai eszközök egyéni használatának elemzéséhez a számítógép- és az internethasználat alapvető jellemzői (gyakoriság, használat helye, használati célok) a hangsúlyos tényezők. Érdeemes továbbá megfigyelni néhány olyan internetes tevékenységet, melyeket az Európai Unió az információs társadalom fejlődésének mérése szempontjából kiemelten kezel (e-kormányzati lehetőségek kihasználása és e-kereskedelem). Az egyének felkészültsége az információs és kommunikációs technológiák nyújtotta előnyök kihasználásához – azaz a számítástechnikai, internetes ismeretek megléte vagy hiánya – szintén fontos fokmérője a társadalom informatizáltságának, segítheti, vagy gátolhatja az eszközök széles körű elterjedését.

Mobilhasználat

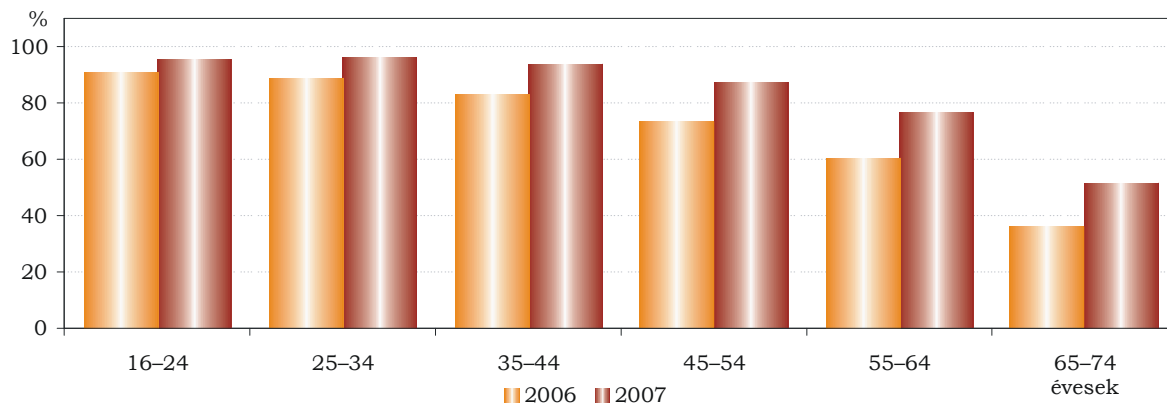
A mobiltelefon az az IKT-eszköz, melynek használata manapság már általánosnak mondható. 2007-ben a lakosság több mint 85%-a használt mobiltelefont, a 2006-ban mért 74%-kal szemben.

A nők 84%-a, a férfiak 87%-a mobilhasználó.

34 év felett az életkor növekedésével a korcsoportokat jellemző mobilhasználati arány folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

2006-ban a legfiatalabbak (16–24 évesek) csaknem 91%-a használt mobiltelefont, a legidősebb vizsgált korcsoportnak, a 65–74 éveseknek pedig csak mintegy 36%-a. 2007-ben jelentősnek mondható változás következett be az idősebb korosztály használati rá-

Mobiltelefon-használók korcsoportok szerint, 2006–2007

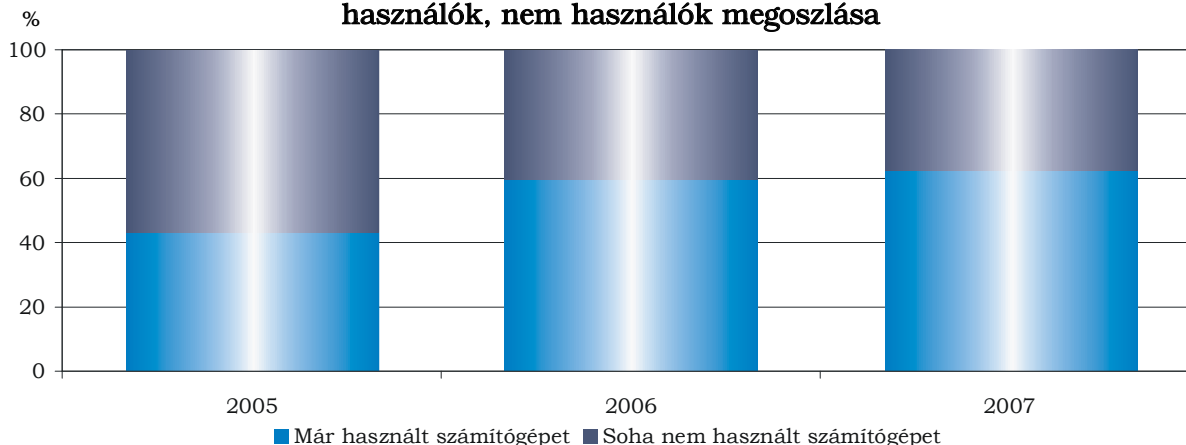
táját illetően. Bár 87% feletti aránnyal továbbra is a 16–54 éves lakosság körében a legintenzívebb a mobilhasználat, az 55–74 éves korosztály használati mutatóinak növekedési üteme szembetűnő.

2007-ben a 55–64 éves mobilhasználók száma az előző évhez képest 15,8 százalékponttal, a 65–74 éveseké 16,1 százalékponttal nőtt 2006-hoz képest.

A 2007-es felmérés szerint a magyar lakosság több mint 62%-a használt már életében számítógépet. A növekedés az előző évhez viszonyítva szerény mértékű (2,9 százalékpont), különösen, ha figyelembe vesszük a 2005 és 2006 közötti arányváltozást, amely 16 százalékpont felett volt.

**Számítógép-
használat**

A magyar lakosság számítógép-használata, használók, nem használók megoszlása

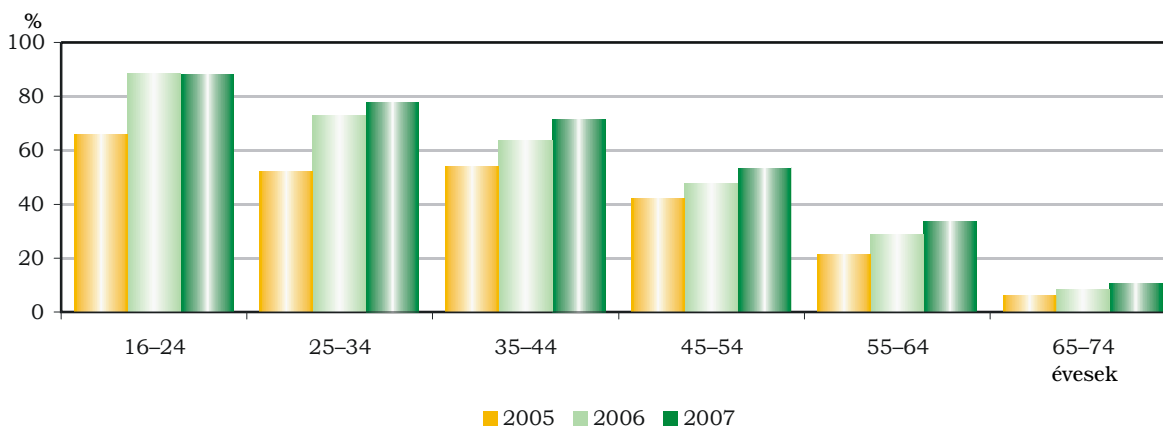
Az Európai Unió módszertani útmutatója azt tekinti valódi IKT-használónak, aki a felmérést megelőző 3 hónapban használta az eszközt. Ennek következtében a használatra vonatkozó kérdéseket csak azok válaszolták meg, akik ebbe a csoportba tartoztak, ők a tényleges használók.

A tényleges számítógép-használók aránya a lakosságon belül 58%.

Az összes számítógép-használó 93%-a a felmérést megelőző 3 hónapban használta a számítógépet, tehát tényleges használó. A használat utolsó időpontja szerinti megoszlása 2006. évihez képest kicsit átrendeződött, csökkent azoknak az aránya, akik egy évnél régebben használták utoljára a számítógépet (6,2-ről 3,9%-ra).

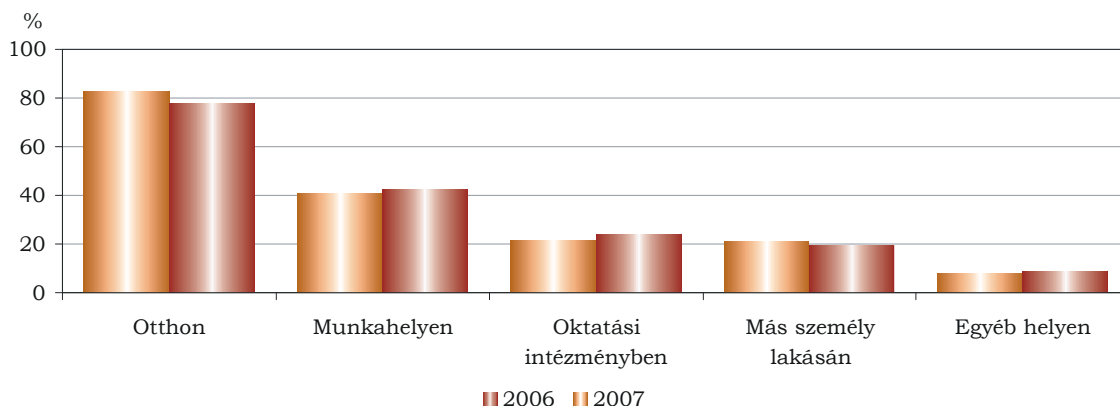
A használat gyakoriságára vonatkozó kérdéseket a tényleges használók válaszolták meg. A számítógépet legalább heti gyakorisággal használók a rendszeres használók. Ennek alapján a tényleges számítógép-használók 96%-a rendszeres használónak minősül (az előző két évben az arány közel azonos volt), és csak 4%-uk használja ritkábban, mint hetente a számítógépet. A számítógép-használat a mobiltelefonhoz képest még in-

Tényleges számítógép-használók aránya az adott korcsoporton belül

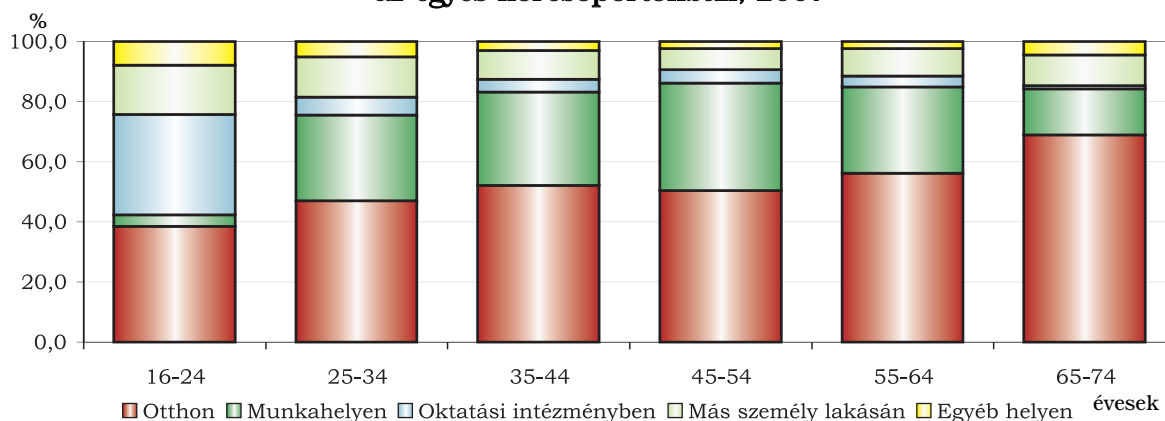
kább korszpecifikus. A tényleges számítógép-használók korcsoportos bontása is azt jelzi, hogy a legintenzívebb használók a 16–24 éves fiatalok, de a következő két korcsoport is aktív használónak tekinthető. Saját korcsoportjukon belül a tényleges számítógép-használók arányát vizsgálva és azt összevetve a 2006. évi adatokkal a legerőteljesebb növekedés a 35–44 éveseknél tapasztalható: 8 százalékpont. Figyelemre méltó, hogy a legidősebb vizsgált korcsoport fejlődése folytatódik, a 2005-ös felméréshez viszonyítva a növekmény 4,5 százalékpont, a legfiatalabb korosztály használati aránya nyolcszorosa a legidősebb korosztálynak.

A számítógép-használat helyszínei a tényleges használók arányában

A számítógép-használat helyszíne egyedi és párhuzamos egyaránt lehet. A leggyakoribb az otthoni számítógép-használat. A géphasználók csaknem 83%-a jelölte ezt a helyszínt, 4,9 százalékponttal többen, mint az előző évben. Ezzel összefüggésben 2006-hoz képest csökkent a munkahelyi az oktatási intézményi és az egyéb közösségi – pl. könyvtár, internetkávéház – használók aránya. Korcsoportok szerint a használati helyszínek megoszlása eltérő, de minden korcsoportban az otthoni használat domináns. A 45–64 éveseknél az egyéb közösségi helyi használat alig játszik szerepet.

A számítógép-használat helyszíneire adott jelölések megoszlása az egyes korcsoportokban, 2007

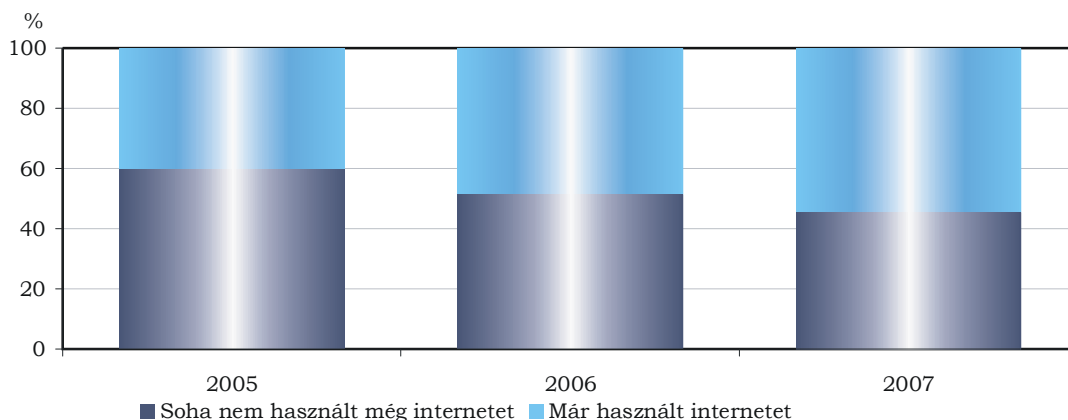
Internet-használat

2007-ben a magyar lakosság több mint 54%-a használt már életében internetet. Az internethasználók aránya 2006-ról 2007-re 5,9 százalékponttal nőtt. Az internetet nem használók aránya 2005 és 2007 között csaknem 15 százalékponttal csökkent. Az internethasználati szokások vizsgálatához szükséges kérdéseket azoknak kellett megvála-

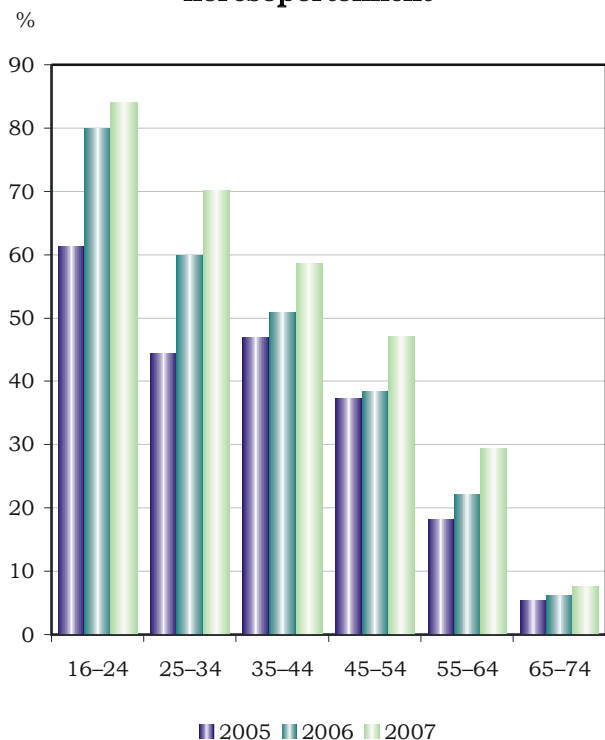
szolniuk, akik a világhálót 2007 első negyedévében használták. A számítógép-használatnál már alkalmazott elnevezés szerint ők tekinthetők tényleges használóknak.

A magyar lakosság internethasználata

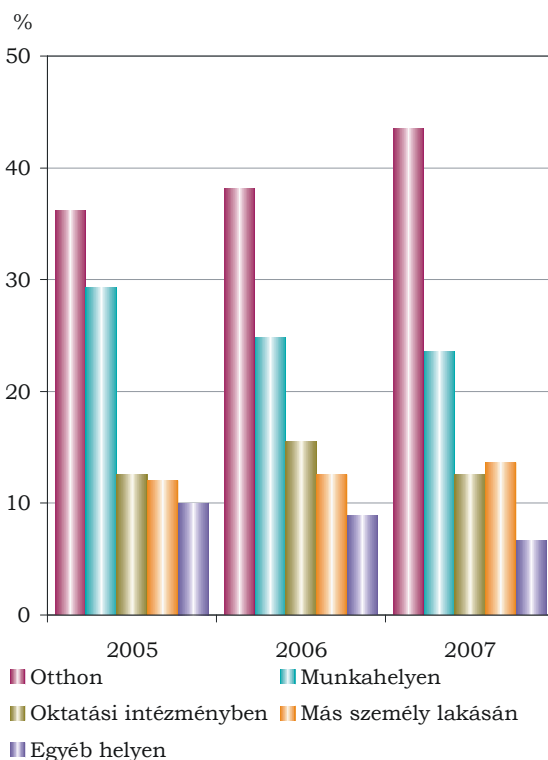

Az internetezők 95%-a tényleges használó, 3%-a a felmérést megelőző egy évben, 2%-a pedig több mint egy éve használta az eszközt. A tényleges használók aránya a lakosságon belül 2006-ban 45%, 2007-ben 52% volt. A használat gyakoriságának vizsgálata alapján rendszeres használók azok, akik legalább hetente csatlakoznak a világhálóra, arányaiban ez az internetezők 94, a lakosság 48,5%-a. 2007-ben az előző évihez hasonlóan minden korcsoporton belül nőtt az internetezők aránya, legnagyobb mértékben, több mint 10 százalékponttal a 25–34 évesek korosztályában, kevésbé intenzíven a többi korcsoportban. Még mindig a 16–24 éveseknél a legmagasabb a tényleges internetezők aránya, 84%, s az életkor növekedésével a használók aránya csökken.

Tényleges internethasználók aránya korcsoportonként

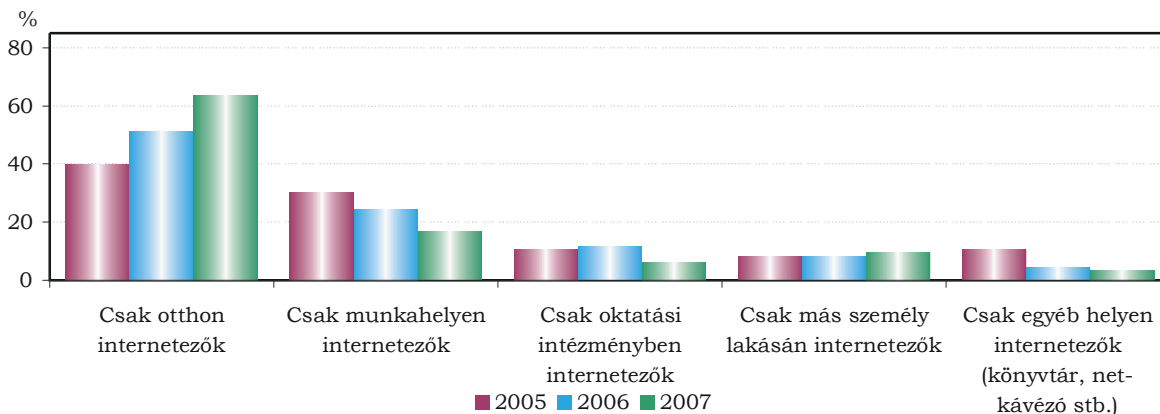

Internethasználat a használat helye szerint (jelölések megoszlása)

A legfiatalabb korosztály használóinak aránya a legidősebb 12-szerese. A használat helyére vonatkozó kérdés megválaszolásakor ugyancsak lehetőség volt több helyszín megjelölésére, hiszen egy személy nem csak egy helyen internetezhet. A jelölések megoszlása azt mutatja, hogy – akárcsak a számítógép-használat esetében – internetezni is elsősorban otthon szoktak az emberek. 2006-hoz képest nőtt az otthoni és az ismerős, rokon, barát lakásán történő internetezés, némileg csökkent a munkahelyi, az oktatási intézményi és az egyéb helyi internethasználat aránya. 2007-ben a tényleges internetezőkön belül csökkent a csak egy helyen internetezők aránya: 2006-ban 48%, 2007-ben 46%.

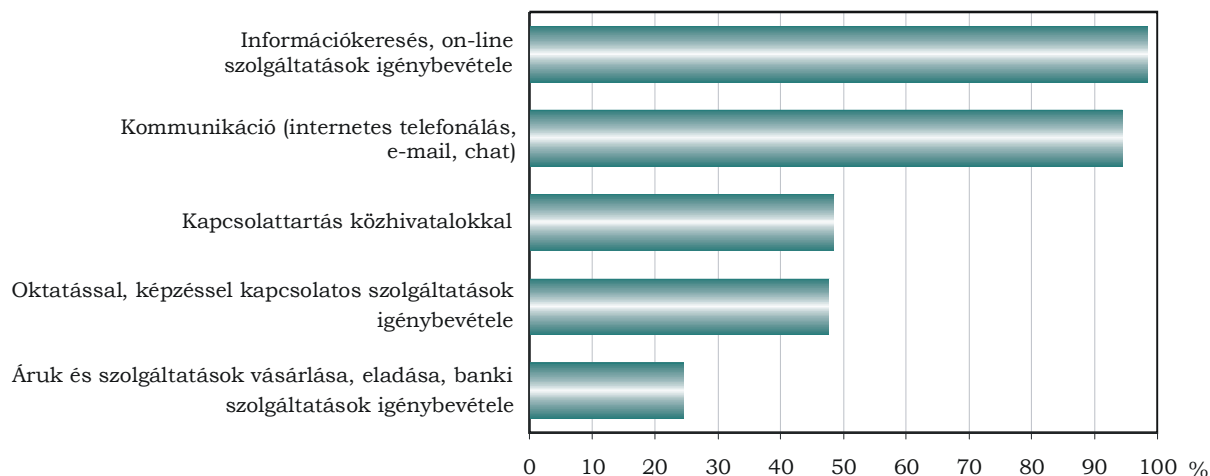
A csak egy helyen internetezők megoszlása a használat helye szerint

Az internetezők számára vetítve 2007-ben 29,1% csak otthon, 7,7% csak a munkahelyen, 2,9% csak oktatási intézményben, 4,5% csak más személy lakásán és 1,6% egyéb helyen használta az internetet. A csak egy helyen internetezők megoszlásában a legmagasabb a csak otthon internetezők aránya.

Az internet használatának összetettsége, mélysége, az információs társadalom kínálta előnyök egyén általi kihasználása a használati célok vizsgálatával mérhető. Az internetezők természetesen többféle tevékenységet végezhetnek az interneten, ezért a célok jelölése halmozott eredményt ad. Az adott használati céllal internetezők számát a tényleges internetezők számához viszonyítva az alábbi kép rajzolódik ki a 2007 első negyedében internetezők nethasználati szokásairól.

Az adott céllal internetezők aránya az összes tényleges használóhoz viszonyítva, 2007

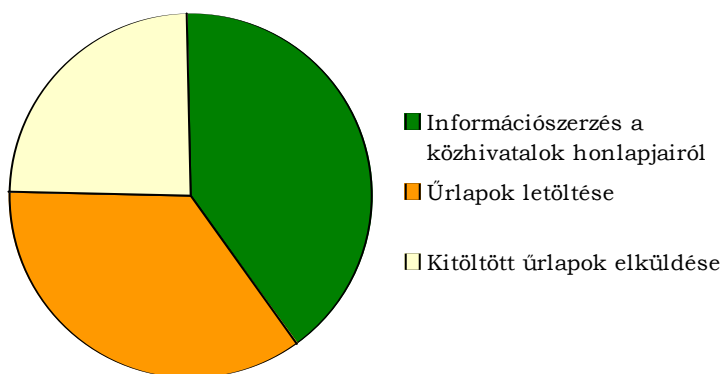
Az internetezők közül legtöbben információkeresésre – csaknem 99% (2006-ban 98%) – és kommunikációra 95% (2006-ban 88%) használják a világhálót. A harmadik jelentős használati cél a kapcsolattartás közhivatalokkal, melyet az internetezők 49%-a (2006-ban 37%) jelölt. A nethasználók 48%-a (2006-ban 29%) használja ezt az eszközt oktatással, képzéssel kapcsolatos szolgáltatások igénybevételére, 25% (2006-ban 20%) áruk és szolgáltatások eladására, internetes banki szolgáltatásokra.

Az internethasználati célok közül az oktatással, képzéssel kapcsolatos szolgáltatások igénybevételének aránya nőtt a legerőteljesebben, 2007-ben csaknem 19 százalékponttal haladta meg az előző évit. A másik 10 százalékpontnál nagyobb aránynövekedést az e-kormányzati portálokon keresztüli kapcsolattartás érte el. A közigazgatási szervek fokozatosan növekvő mértékben használják ki a weboldalak nyújtotta lehetőségeket, és hoznak létre olyan honlapokat, melyek segítik a vállalkozásokat és a polgárokat a hatékonyabb és gyorsabb ügyintézésben.

Az e-közigazgatási „ügyintézésnek” az uniós módszertan szerint három szintje van: az ügyintézéshez szükséges információk beszerzése az internetről (üggyélfogadási idő, szükséges dokumentumok, nyomtatványok, fizetendő illeték stb.), a kitöltendő űrlapok letöltése a hálóról, és a legfejlettebb szint, a kitöltött űrlapok visszaküldése interneten keresztül. Az első kettő jelentősen megkönnyíti a hivatalos ügyek lebonyolítását, de a hivatal legalább egyszeri felkeresését vagy a hagyományos postázást még igényli. A harmadik szint már lehetővé teszi a teljes elektronikus ügyintézés.

A tényleges internetezők 49%-a már igénybe vette az e-kormányzati portálok nyújtotta lehetőségeket valamelyikét. Az ügyintézés szintjére vonatkozó kérdésre kapott válaszok megoszlását tükröző kördiagram mutatja, hogy az internetezők 40%-ban információszerezésre használták a közhivatalok honlapjait, 35%-ban űrlapok letöltésére és 25%-ban a kitöltött űrlapok visszaküldésére. 2007-ben az egyének e-ügyintézési szokásai 2006-hoz képest némileg átstrukturálódtak, a legfejlettebb ügyintézési forma aránya, a kitöltött űrlapok internetes visszaküldése növekedett 7,5 százalékponttal, ami azt jelzi, hogy az emberek lassan kezdenek hozzászokni ehhez az újszerű eljárási módhoz, illetve bővül az elektronikus ügyintézés lehetőségi köre.

Az egyéni e-ügyintézés szintjeinek megoszlása, 2007

Az elektronikus kereskedelmi lehetőségek kihasználása

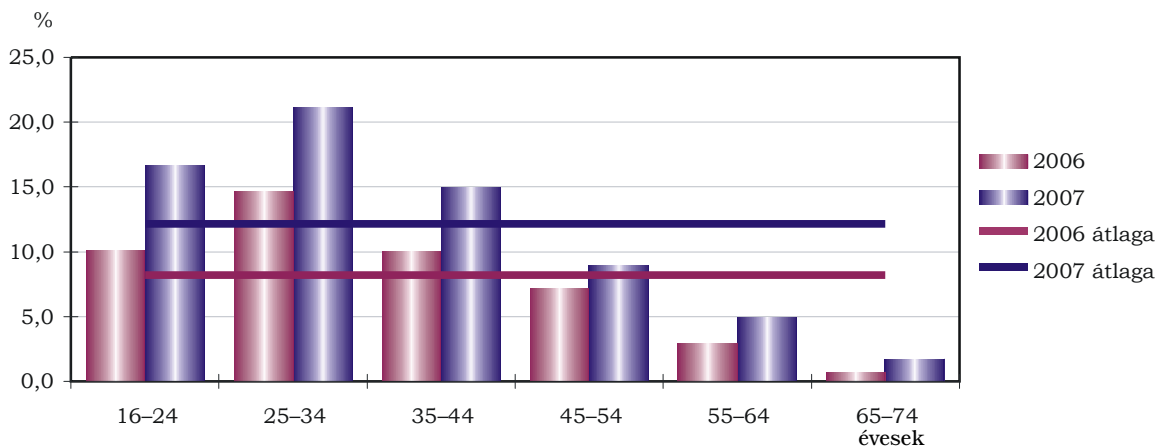
Az alkalmazott módszertan szerint internetes vásárlásnak tekintjük az olyan beszerzést, amikor a megrendelés az árut vagy szolgáltatást értékesítő vállalkozás honlapján keresztül történik. A kereskedelmi cégek honlapjai, az elektronikus piacterek számos lehetőséget nyújtanak termékek, szolgáltatások eladására, vásárlására. Az internet segítségével gyorsan megtalálhatóak olyan termékek, melyeket egyébként hosszas után-

Használat

járással sem biztos, hogy sikerült volna felkutatni. Az elektronikus kereskedelem magyarországi terjedése az egyéni internethasználók körében lassú, de gyorsuló ütemű. 2007-re a lakosság 12%-a vásárolt már árut vagy szolgáltatást az interneten keresztül. A 2006. évihez képest a növekedés 4 százalékpont, hazai viszonylatban jelentős fejlődésnek tekinthető. A valaha internetezők bázisán ez az arány 22,4%, a 2006 évinél 5,5 százalékponttal magasabb.

Internetes vásárlók lakosságon belüli aránya korcsoportonként

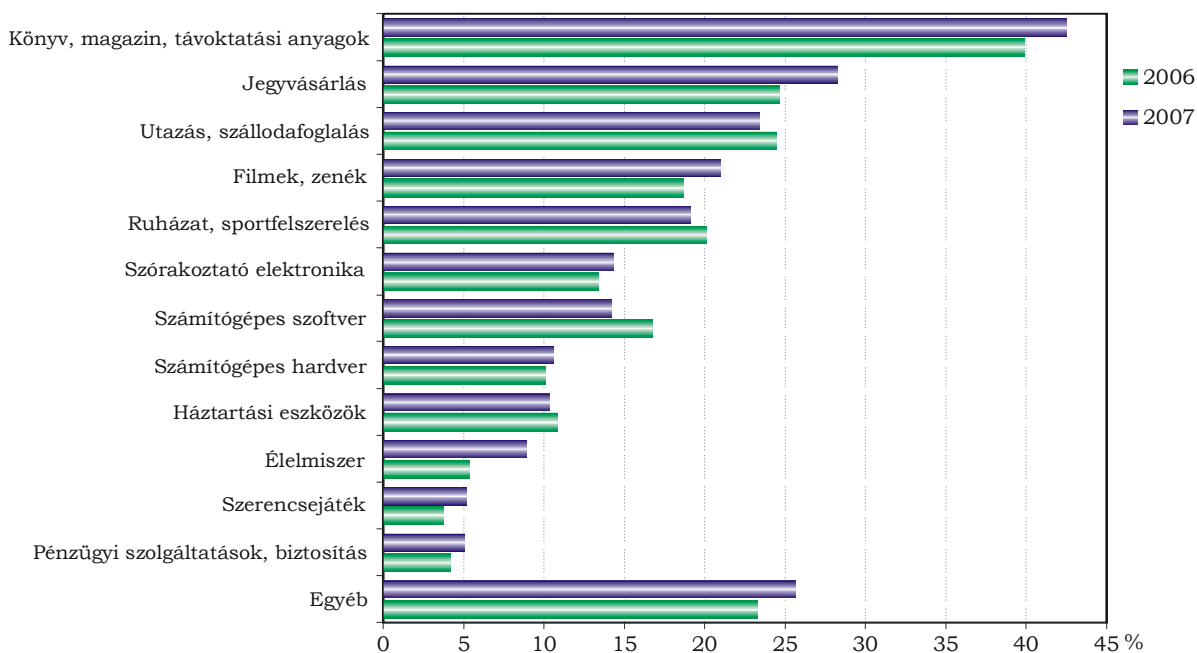
A nők 11%-a, a férfiak 14%-a vásárolt már interneten keresztül. 2007-ben átlag feletti a 16-44 éves vásárlók aránya, 2006-ban is ez a korosztály emelkedett az átlag fölé. Ugyanakkor ütemesen fejlődik a két legidősebb korcsoport internetes vásárlóinak aránya.

A legkevésbé dinamikus a 45-54 éves vásárlók aránynövekedése.

Vásárolt termékek és szolgáltatások típusai

2007-ben az interneten vásárlók 42,5%-a könyvet, magazint, távoktatási anyagokat vásárolt. Szintén kedvelt az internet a jegyvásárlás, az utazás és szállodafoglalás, a filmek-zenék beszerzése esetén, mindhárom terméktípus aránya meghaladja a 20%-ot. A vásárlók terméktípus-preferenciái nagyjából a 2006. évivel azonosak.

Az internetes vásárlások terméktípusok szerint

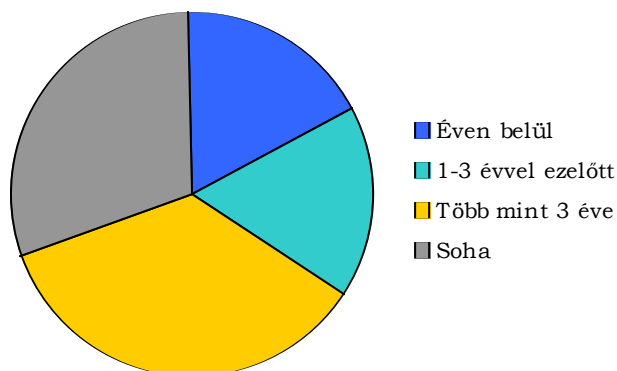

Elektronikus írástudás

Ez a kérdéskör az Európai Bizottság i2010 stratégiájában 2007-ben kiemelten vizsgálandó modulként szerepelt. A digitális írástudás (digital literacy) az emberek számítógépes-internetes ismereteinek a meglétét, a megszerzett ismeretek mélységét jelenti, és a kérdések alapján a modul azt vizsgálja, mennyire felkészült és alkalmas az egyén az IKT-eszköz használatában rejlő lehetőségek kiaknázására.

Számítógép-használók részvétele számítástechnikai oktatáson, 2007

A magyar lakosság 43%-a (2006-ban 42%) már részt vett valamilyen – legalább háromórás – számítógép-használattal kapcsolatos oktatáson. A számítógép-használók bázisán ez az arány 2007-ben 69%.

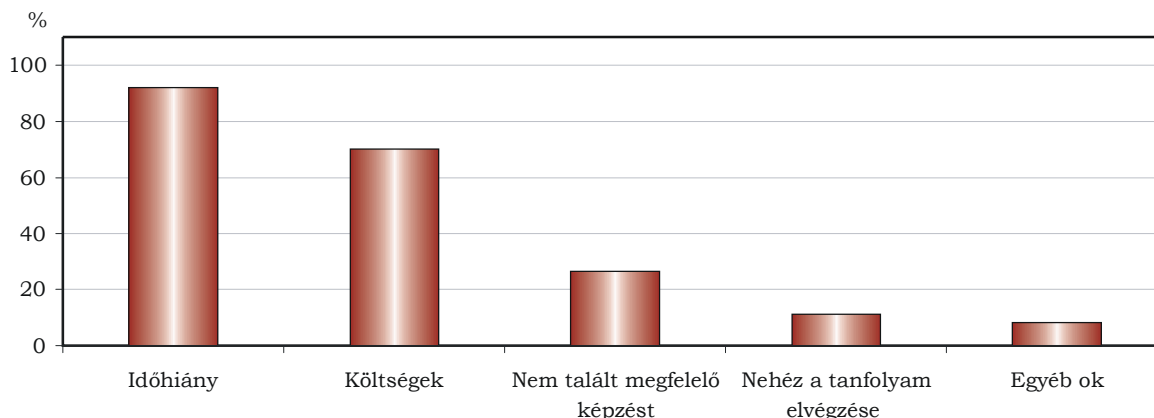
Részvétel számítógépes oktatásban

A számítógép-használók csaknem 31%-a soha nem vett részt hivatalos képzésben, de használ számítógépet. Ezek az emberek a géphasználathoz szükséges ismereteiket feltehetően informális úton (barátok, kollégák, önképzés stb.) szerezték.

Azoknak, akik több mint 3 éve, vagy esetleg sohasem vettek részt szervezett oktatásban, meg kellett válaszolniuk: mi volt az oka annak, hogy számítógépes ismereteiket nem fejlesztették. A megkérdezettek mintegy 84%-a vélte úgy, hogy nincs szüksége ilyen irányú képzésre. 62% azért, mert szerinte elegendő számítógépes ismerettel rendelkezik, 22% azért, mert ritkán használja a számítógépet. Az érintett számítógép-használók 16%-a gondolta úgy, hogy szüksége lenne képzésre, de különféle okok miatt nem jelentkezett tanfolyamra.

A leggyakoribb ok az idő- és a pénzhiány. 27% állította, hogy nem talált olyan képzési ajánlatot, melyet megfelelőnek tartott. 11% pedig nehéznek tartja az ilyen tanfolyamok elvégzését.

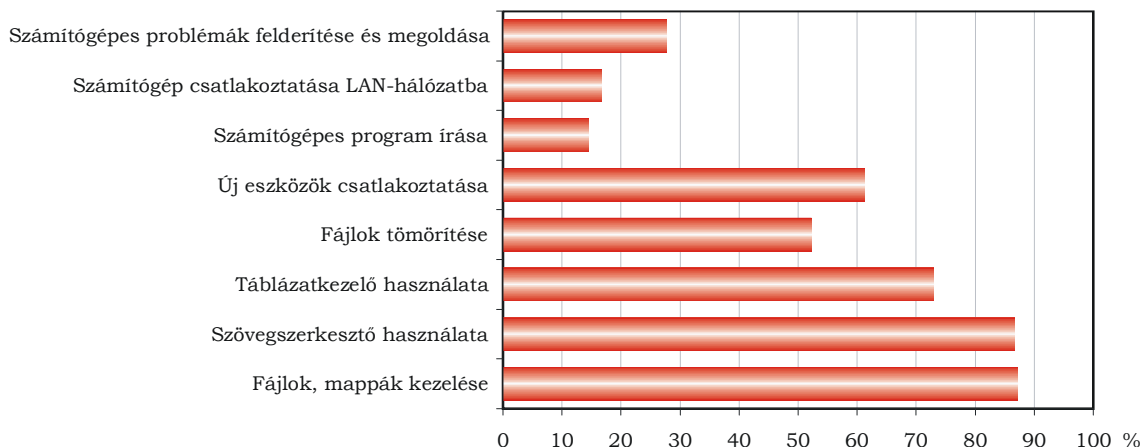
A számítógépes képzéstől távolmaradás okai, 2007

Alkalmazott számítógépes, internetes műveletek Mind a számítógépes, mind az internetes műveletek esetében különböző szintű ismeretek meglétét feltételező tevékenységek közül kellett a válaszadóknak az általuk végzeteket kiválasztaniuk. A fájlok, mappák kezelése, szövegszerkesztő használata a két legtipikusabb tevékenység, de a táblázatkezelőt is használta már a számítógép-használók csaknem háromnegyede. A jelölések alapján a számítógép-használók mintegy 61%-a már próbált új eszközt csatlakoztatni a számítógépére.

Számítógépes műveletek végrehajtása a valaha használók arányában, 2007

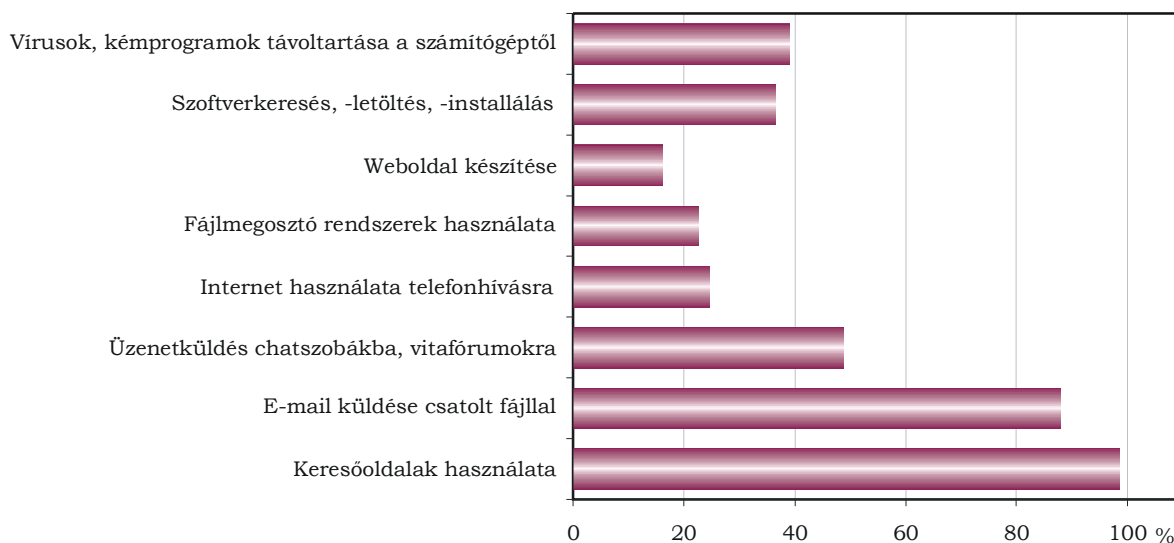
Bonyolultabb számítógéphez kapcsolódó műveleteket, mint a programírás vagy a számítógépes problémák feltárása és megoldása, a számítógép-használóknak csak kisebb hányada tud végezni.

Az internetezés leggyakoribb funkciója a keresőoldalak használata (99%). A válaszadók 88%-a küldött már e-mailt csatolt fájlal, „csevegni” az internetezők csaknem fele szokott.

A használó aktívabb, alkotóbb jellegű részvételét igénylő összetettebb műveleteket végzők aránya 40% alatt van, legalacsonyabb a weboldal készítőké, mely az összes internetezőnek csak 16%-a.

A számítógépes és internetes tevékenységtípusok nemek közti megoszlását vizsgálva a műveletek bonyolultabbá válásával csökken a nők aránya.

Internetes műveletek végrehajtása a valaha használók arányában, 2007

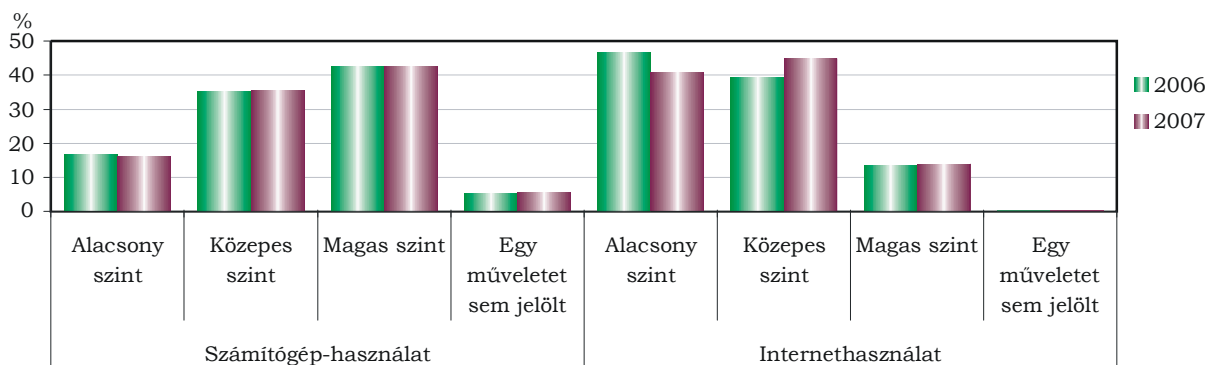

Az egységesített uniós módszertan három használati szintet különböztet meg mind a számítógépes, mind az internetes eszközhasználatban. Azok, akik a kérdőívben felsorolt műveletek közül egyet vagy kettőt jelöltek, alacsony digitális írástudás szintűnek számítanak, akik hármat vagy négyet, közepesnek, és akik ötöt vagy hatot, azok magas szintűnek.

Használati szintek

Számítógép- és internethasználati szintek megoszlása

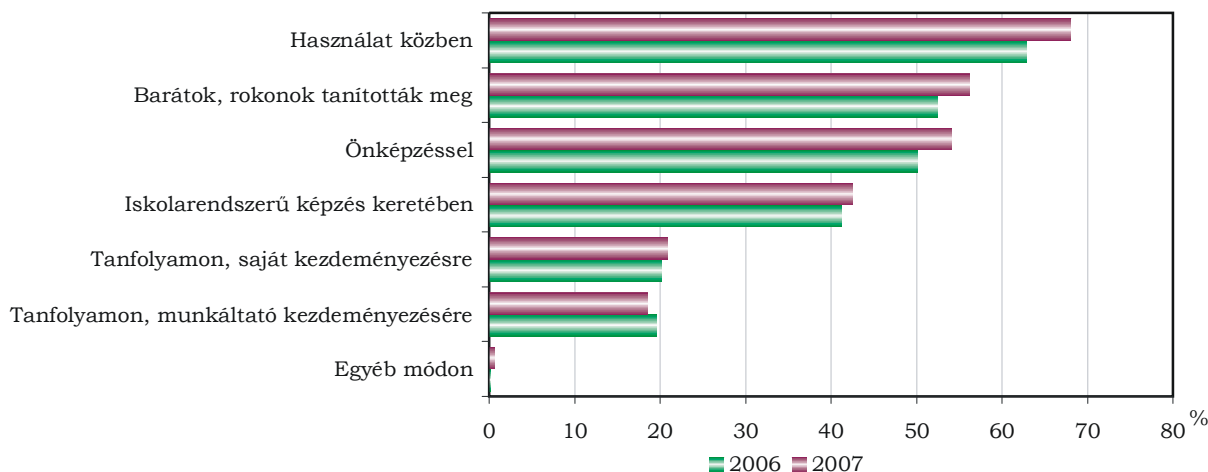
A számítógép-használók nagy része közepes vagy magas szintű használó, azaz három vagy annál több műveletet már végrehajtott a számítógépén (78%). Csaknem 43% az 5–6 műveletet végző felhasználók aránya. 2007-ben az arányok lényegében a 2006. évi-vel azonosak.

Az internet esetében 2006-hoz képest némi javulás állt be a szintarányokban. Míg az előző évben az alacsony szintű, egy-két műveletet végrehajtó felhasználók aránya dominált (47%), addig 2007-ben a közepes szintű, 3–4 műveletet megjelölőké (45%) és az alacsony tudásszintűek aránya 47-ről 41%-ra csökkent. Az 5–6 műveletet végrehajtó, magas szintbe sorolt internetezők aránya továbbra sem éri el a 14%-ot.

A számítógépezők és internetezők az IKT-eszközök használatához szükséges ismereteiket több forrásból is beszerezhették. A felmérés az ismeretek elsajátításának választható alternatívái között három szervezett képzési módot és három informális ismeretszerzési módot sorolt fel. Természetesen egy-egy válaszadó több forrást is bejelölhetett, hiszen ez a terület olyan gyorsan fejlődik, hogy szinte folyamatos önképzésre is szükség van egy intenzív, rendszeres használó esetében.

Az ismeretek forrása

Az ismeretek elsajátításának módja

A fenti arányok a számítógép-használók számához viszonyítva kerültek kiszámításra. 2007-ben, akárcsak az előző évben, az összes használóra vetítve a legjellemzőbb ismeretforrás az eszközök használatához nem az iskolai vagy tanfolyami képzés, hanem a használat közbeni ismeretszerzés, a barátok kollégák segítsége, valamint az önképzés. A használat közbeni ismeretelsajátítás 2006-ról 2007-re 5,2 százalékponttal nőtt. A munkáltató kezdeményezésére tanfolyamon megszerzett ismeretek az egyetlen, melynek aránya az előző évinél alacsonyabb, kevesebb mint 1 százalékponttal.

Digitális megosztottság – az IKT-eszköz használatát befolyásoló tényezők

Az infokommunikációs eszközök hozzáférhetőbbek, megfizethetőbbek lettek az emberek számára. Ezeknek az eszközöknek az egyéni megítélése is pozitív változáson ment át. Egyre többen tartják például a mobiltelefont, a számítógépet és az internetet az életet megkönnyítő, gyors intézkedést, kommunikációt és információáramlást lehetővé tevő eszközöknek. A lakosság digitális megosztottsága ennek ellenére fennmaradt, sőt egyre szembetűnőbbé válik a különbség a használók és a nem használók között.

A megosztottságnak számos oka lehet, hiányzó infrastruktúra és hozzáférési lehetőség, nem megfelelő ösztönzési politika az infokommunikációs eszközök használatára, a használathoz szükséges ismeretek hiánya, anyagi feltételek hiánya stb.

A digitális megosztottság felmérésénél a számítógép, az internet és a szélessávú internet használatára helyeződött a hangsúly, azoknak a társadalmi-demográfiai tényezőknek a vizsgálatán keresztül, amelyek az IKT-eszközök használatát befolyásolják.

Vizsgált tényezők

Jóllehet minden társadalmi rétegben nő az IKT-használat, a digitális megosztottságot egyelőre nem sikerült áthidalni.

A felmérés eredményeit több csoportképző ismérv szerint vizsgálva megállapítható, hogy az életkor, a végzettség, a gazdasági aktivitás, a lakóhely, a jövedelem és a háztartás típusa befolyásolja az IKT-használatot, míg a használó neme csak elhanyagolható mértékben.

A digitális megosztottság régiós jellemzői

Ellátottság

Régiószinten vizsgálva a mutatókat kitűnik Közép-Magyarország országos átlagot jelentősen befolyásoló ellátottsági és használati aránya. A gazdasági fejlettség, az infrastruktúra és a településszerkezet erőteljesen hat a mutatók alakulására. 2007-ben a magyarországi háztartásoknak több mint 86%-a rendelkezett legalább egy mobiltelefonnal, csaknem 54%-a valamilyen számítógéppel, 38%-a internetkapcsolattal, és 33%-a szélessávval csatlakozott a világhálóra.

Az ellátottsági adatokat régiók szerinti bontásban vizsgálva árnyalható a kép.

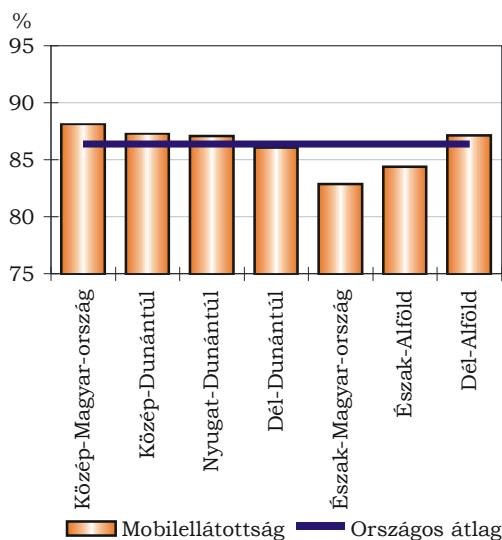
A társadalmi természetű okok közül a lakóhely befolyásolja az IKT-eszközök használatára iránti igénynek a kialakulását és annak teljesíthetőségét is.

A mobiltelefonnal legjobban ellátott régió a Budapestet és Pest megyét magába foglaló Közép-Magyarország (88%). A mobillal legkevésbé ellátott háztartások az Észak-Magyarország régióban vannak, ahol a szint nem éri el a 83%-ot, így 3,5 százalékponttal van az országos átlag alatt.

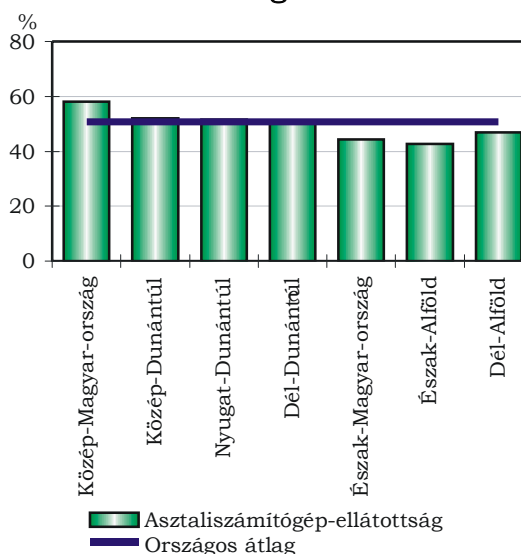
Asztali számítógéppel a magyarországi háztartások valamivel több mint fele rendelkezik. Közép-Magyarország számítógép-ellátottsági átlaga ennél 7,6 százalékponttal magasabb. A mobilellátottsághoz hasonlóan a legalacsonyabb elterjedtségi hányaddal Észak-Magyarország és az Észak-Alföld rendelkezik. A legjobban és a legrosszabbul ellátott régió közötti különbség 15,4 százalékpont, azaz 100 háztartásból 15-tel többnek van asztali számítógépe a Közép-Magyarország régióban, mint az Észak-Alföldön.

Háztartások mobiltelefon-ellátottsága, 2007

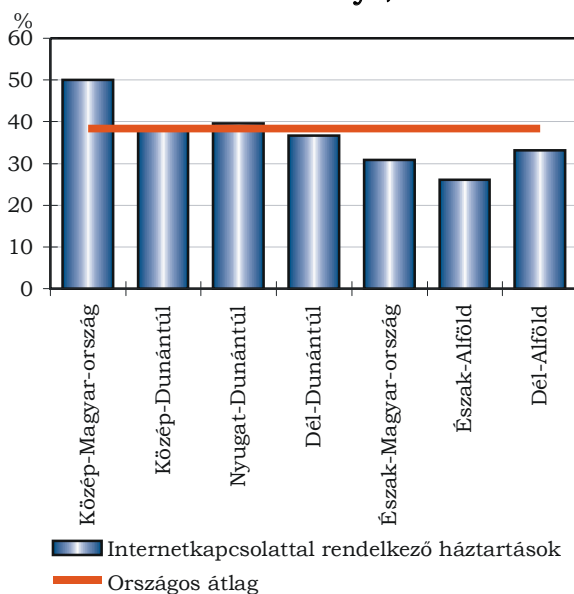
Háztartások asztali számítógép-ellátottsága, 2007

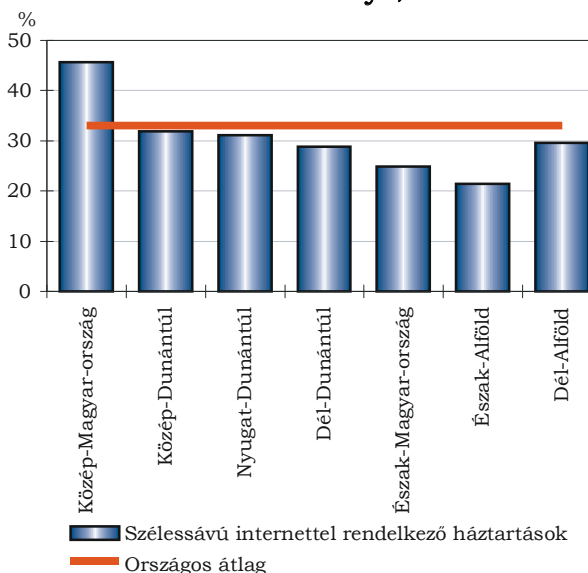
Internetellátottság tekintetében az országos átlag 38%. Átlag feletti az internet-hozzáféréssel rendelkező háztartások aránya a hétből két régióban, Közép-Magyarországon és a Nyugat-Dunántúlon. A legmagasabb és a legalacsonyabb arányszám közötti különbség ez esetben még magasabb, mint a számítógép-ellátottságnál: csaknem 24 százalékpont.

Szélessávú internetkapcsolattal a magyarországi háztartások 33%-a rendelkezik. Az átlag szintjét csak a közép-magyarországi háztartások ellátottsági mutatója éri el, sőt azt 12,6 százalékponttal meg is haladja. A sereghajtó ez esetben is ugyanaz a két régió. Ezek a mutatók is jelzik, hogy a digitális megosztottság kialakulásának a veszélye reális.

Internetkapcsolattal rendelkező háztartások aránya, 2007

Szélessávú internettel rendelkező háztartások aránya, 2007

A munkahely, az oktatási intézmények és a nyilvános internetelési pontok nyújtotta lehetőségek kétségtelenül jelentős hatással vannak az IKT-használati igények kialakulá-

Használat

sára és fejlődésére, így egy olyan régióban, ahol a foglalkoztatottság alacsonyabb, a munkaerő képzetlenebb, és az oktatási intézmények pénzhány miatt kevésbé felszereltek, az információs társadalomba való bekapcsolódás is lassabban történik.

Mobiltelefon-, számítógép- és internethasználók aránya az egyes régiókban (%)

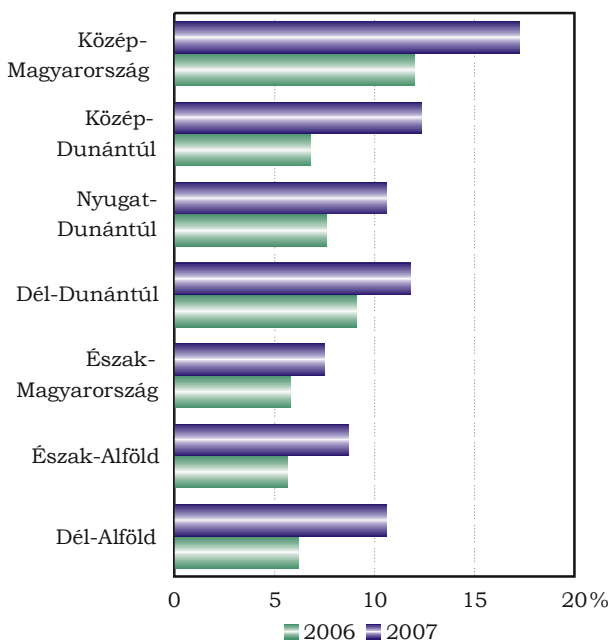
Megnevezés	Mobiltelefon-használó		Számítógépet már használt		Internetet már használt	
	személyek aránya a régió lakosságán belül					
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Közép-Magyarország	79,4	88,8	69,4	71,2	59,6	65,2
Közép-Dunántúl	79,1	86,6	59,5	61,1	47,4	53,7
Nyugat-Dunántúl	66,1	83,9	59,0	62,6	49,4	56,3
Dél-Dunántúl	77,7	84,8	56,1	59,1	47,3	52,1
Észak-Magyarország	60,9	80,3	52,0	56,2	39,7	45,5
Észak-Alföld	69,9	81,3	54,2	56,6	41,0	43,8
Dél-Alföld	80,1	87,8	53,7	59,0	42,4	52,4
Magyarország összesen	74,2	85,4	59,5	62,4	48,5	54,4

Mindhárom eszköz 2007. évi használatát régiós szinten vizsgálva a területén élő lakosság számához viszonyított legmagasabb használati aránya a Közép-Magyarország régióban élőknek van. Az országos átlag alakulását ennek a régióknak a mutatószámai jelentősen befolyásolják.

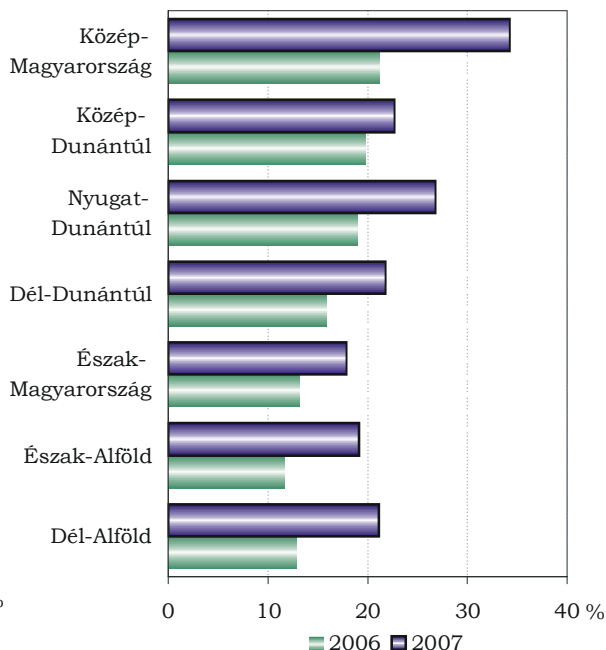
A következő legmagasabb rátájú terület egység mobilhasználat szempontjából az egyébként lemaradó Dél-Alföld régió, számítógép- és internet használat vonatkozásában a Nyugat-Dunántúl régió. Az ellátottság szempontjából kedvezőtlenebb pozícióban levő Dél-Alföld használati oldalról előnyösebb képet mutat. A legkevésbé IKT-eszköz-használó az Észak-Alföld és az Észak-Magyarország régió lakossága.

2006-ról 2007-re a mobiltelefon-használat aránya legnagyobb mértékben az Észak-Magyarország régióban fejlődött (több mint 19 százalékpontos aránynövekedés), számítógép- és internethasználat tekintetében viszont a Dél-Alföld régió érte el a legmagasabb növekedést, 5,3, illetve 10 százalékpontot.

Interneten már vásárló lakosok aránya a régió lakosságán belül

E-kormányzati portálokat látogatók aránya a régió összlakosságán belül

Közép-Magyarország dominanciája az internetes vásárlók arányában is megmutatkozik. Átlag feletti használói aránya ezen a régió kivül csak a Közép-Dunántúlnak van. 2006-ról 2007-re ez a két régió jegyezte a legmagasabb arányváltozást, mindkettő 5 százalékpont feletti. Ismét szembevetendő, hogy az internetellátottságban 5. helyen álló Dél-Alföld az internetes vásárlók arányát 2006-hoz képest 4,4 százalékponttal növelte, s elérte a nyugat-dunántúli szintet.

Az internethasználat kiemelt vizsgálati mutatója az e-kormányzati portálok látogatása és használata. Ebből a szempontból ismét Közép-Magyarország és Nyugat-Dunántúl a húzó régiók, a többiek átlag alatti mutatóval rendelkeznek.

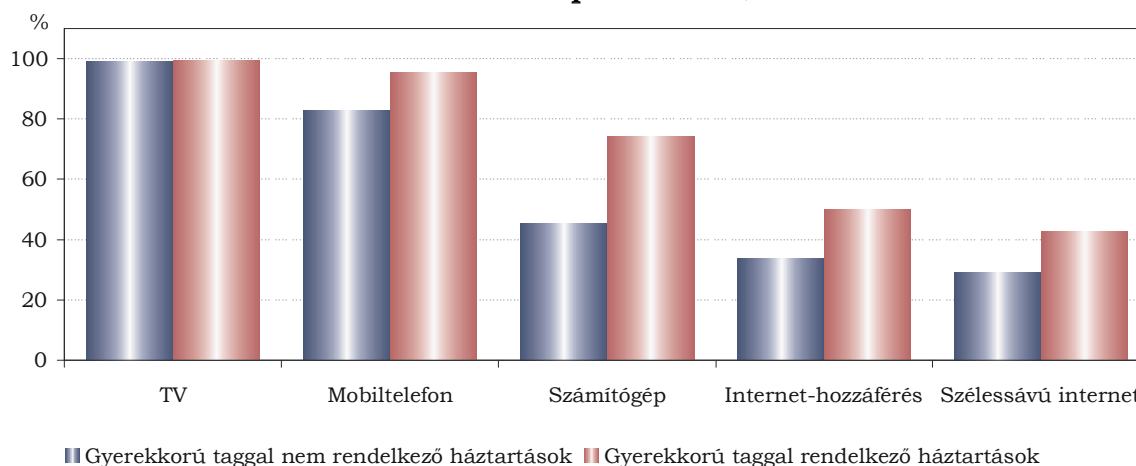
2006-ról 2007-re Közép-Magyarország mellett a legnagyobb értékű aránynövekedést – több mint 8 százalékpontot – a Dél-Alföld érte el.

A digitális megosztottságra ható társadalmi-demográfiai ismérvek

A háztartás típusát aszerint vizsgáltuk, van-e gyermekkorú (16 év alatti) személy a háztartásban. Egyértelmű az összefüggés, hogy gyermekkorú személy jelenléte a háztartásban elősegíti az IKT-eszközök beszerzésére irányuló törekvéseket. Valamennyi vizsgált eszköz esetében a gyermekkorú háztartástaggal bíró háztartások nagyobb arányban rendelkeznek az infokommunikációs eszközzel, mint a csak felnőttkorúakból állók.

Háztartás típusa

A háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága a háztartás típusa szerint, 2007

Különösen a számítógép beszerzését befolyásolja a gyermekek jelenléte, de a többi eszköz tekintetében is jelentős előnyre tettek szert ezek a háztartások a gyermektelenekhez viszonyítva.

A hagyományos IKT-eszköznek számító televízió az egyetlen, ahol a két típus ellátottsági szintje közel azonos.

A háztartás jövedelmi viszonyai az ellátottság szintjére egyértelműen hatnak. A vizsgálathoz a háztartásokat a havi nettó jövedelem alapján, az Eurostat módszertannak megfelelően, kvartilisek szerint csoportosítottuk (a kvartilisek leírása „Az adatgyűjtésnél alkalmazott módszerek fontosabb elemei” c. fejezetben).

Jövedelem

A háztartások IKT-eszköz-ellátottsága a háztartás nettó havi jövedelme alapján számított kvartilisek szerint, 2007

(az eszközzel ellátott háztartások aránya az adott kategóriában, %)

Megnevezés	1.kvartilis (100 ezer Ft alatt)	2.kvartilis (101–150 ezer Ft)	3.kvartilis (151–200 ezer Ft)	4.kvartilis (200 ezer Ft felett)
TV	98,4	99,5	99,2	99,6
Mobiltelefon	71,0	88,4	95,1	97,8
Asztali számítógép	21,2	43,6	69,9	83,9
Hordozható számítógép	2,4	5,9	12,8	30,2
Kézi számítógép	0,4	1,1	1,8	4,5
Internethozzáférés	12,3	28,3	53,2	75,2
Szélessávú internethozzáférés	10,3	22,8	46,1	66,6

A televízió kivételével minden IKT-eszköz ellátottsági mutatója jóval magasabb a legfelső jövedelmi kategóriában, mint a legalsóban. A legalacsonyabb jövedelmi kategóriába tartozó háztartásoknak például alig több mint 21%-a rendelkezik asztali számítógéppel és 12%-a internet-hozzáféréssel, míg a legmagasabb jövedelmi intervallumba esőknél ez az arány csaknem 84% a számítógép, és több mint 75% az internet-hozzáférés esetében. A 100 legalacsonyabb jövedelmű (1. kvartilisba tartozó) háztartásból 2,4-nek van hordozható számítógépe, míg a legmagasabb jövedelműeknél százból 30-nak. A jövedelem digitális megosztottságra gyakorolt hatása meghatározó.

Egyéni eszköz-használat

A háztartások eszközellátottsága mellett az adott lakókörnyezet gazdasági helyzete, a munkalehetőségek, a kulturális közeg mind befolyásolja az IKT-eszköz használatának alakulását, fejlődését is. A lakóhely mellett ugyancsak jelentős a szerepe az életkornak, az iskolai végzettségnek, a gazdasági aktivitásnak, a végzett munka jellegének.

Életkor

Az életkor és a számítógép- és internethasználat összefüggéséről már volt szó. Új eszközök használata iránt mindig is a fiatalabb korosztályok voltak a fogékonyabbak. Az idő előrehaladtával azonban értelemszerűen valószínűsíthető, hogy az életkor szerepe csökken a használati mutatók befolyásolását illetően. Az idősebb korosztályok is egyre inkább rákényszerülnek a modern eszközök használatára. Ezt érzékeltetik legalábbis – bár egyelőre még kis mértékben – azok az arányszámok, amelyek az idősebb korosztály IKT-használatának folyamatos növekedését mutatják.

Iskolai végzettség

Az iskolai végzettség a számítógép- és internethasználatot egyértelműen befolyásolja. 2007-ben az alapfokú végzettségűek 34%-a használt számítógépet, míg a felsőfokú végzettségűek 89%-a. A számítógép-használók aránya az alapfokú és a felsőfokú végzettségűek esetében közel azonos százalékponttal nőtt, a középfokú végzettségűeké lassabban, csak 1,2 százalékponttal.

A középfokú végzettségűek a használati arányt illetően közelebb állnak a felsőfokú végzettségűekhez, mint az alapfokú végzettségűekhez. Az internethasználatot illetően a kép hasonló, bár az alap- és felsőfokú végzettségűek használati arányainak különbsége az internetezők esetében nagyobb: 59 százalékpont (számítógép esetében 55).

Az internethasználók aránya mindhárom csoportban mintegy 5 százalékponttal nőtt.

Szellemi és fizikai munka

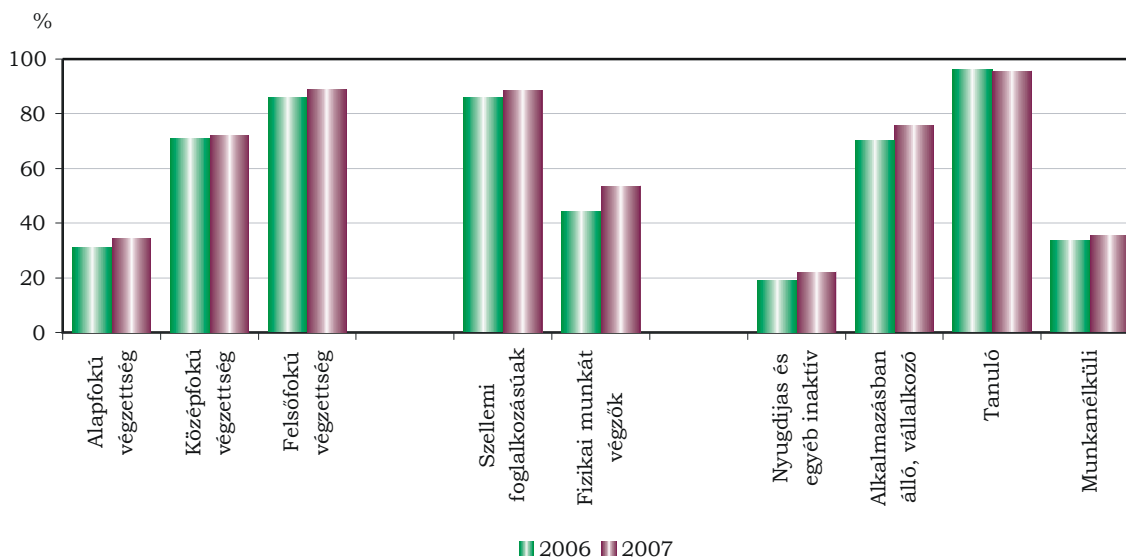
Jóllehet a fizikai munkát végzők esetében általában nincs lehetőség a számítógép, az internet megismerésére a munkahelyen, vagy ezeknek az eszközöknek a munkahelyi használatára, számítógép- és internethasználatuk ütemesen növekszik. 2006-hoz viszonyítva a számítógép-használók aránya 9,4, az internethasználóké 11,2 százalékponttal nőtt. A szellemi foglalkozásúaknál a változás csak 2,6 illetve 6,5 százalékpontos.

Gazdasági aktivitás

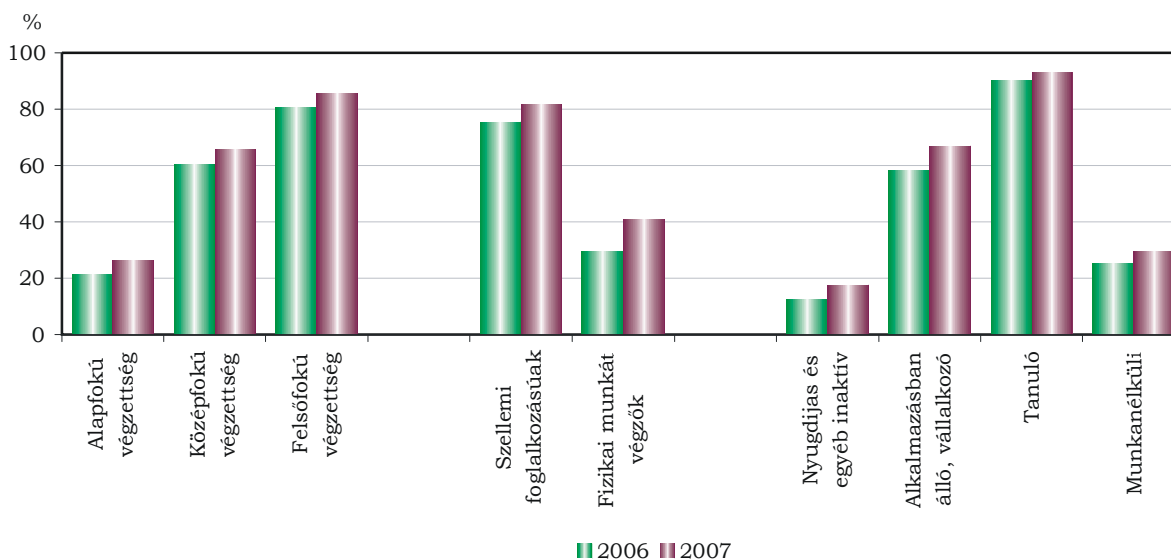
Az egyén gazdasági aktivitásának jellege és az IKT-eszköz-használat szintje közötti összefüggés ugyancsak kimutatható. A számítógépet és az internetet legnagyobb arányban a tanulók és az alkalmazásban állók, vállalkozók használják. 2006 és 2007 használati arányait összevetve ugyanezekben a kategóriákban, a számítógép-használat te-

A számítógépet ténylegesen használók aránya az adott társadalmi-demográfiai csoporton belül

A tényleges internethasználók aránya az adott társadalmi-demográfiai csoporton belül

kintében a legjelentősebb fejlődést az alkalmazásban állók és vállalkozók érték el, 5,5 százalékpontos emelkedést mutatva fel egy év alatt. A nyugdíjas és inaktív kategória számítógép-használóinak aránya ütemesebben fejlődött (3,3 százalékpont) mint a tanulóké, mely gyakorlatilag stagnál. Az internethasználat esetében is az alkalmazásban állók, vállalkozók jegyezték a legmagasabb aránynövekedést (8,7 százalékpont), őket követték a nyugdíjasok és inaktívok (5), a munkanélküliek (4,1), végül a tanulók (2,8).

A társadalom digitális megosztottságának csökkentésére irányuló erőfeszítések reális félelmekből táplálkoznak. Az informáltság napjaink szükségszerűsége, az információk megszerzésének leggyorsabb és leghatékonyabb eszköze az internet. Egyre több vállalkozás hivatkozik termékein, prospektusain honlapjára mint a pontosabb és részletesebb információk forrására. Egyre több közigazgatási hivatal érhető el interneten, ahonnan nem csak az ügyintézésrel kapcsolatos információkat lehet megtudni, de mind gyakrabban interaktív úton ügyintézését lehet bonyolítani. Aki nem „csatlakozik”, menthetetlenül lemarad információkról, lehetőségekről, esélyekről.

A digitális megosztottságot az előzőekben részletezett tényezők mindegyike kisebb vagy nagyobb mértékben mélyítheti, fokozottan kell azonban azokra a háztartásokra, egyénekre figyelni, amelyek/akik több tényező által is érintve vannak. A gyakorlat pedig azt mutatja, hogy a kumulálódás veszélye fennáll. Az alacsony iskolai végzettségű, középkorú vagy idős, fizikai munkát végző, kis jövedelmű emberek kisebb eséllyel indulnak a szakadék leküzdésére, mint kevésbé érintett társaik.

IKT-ellátottság és -használat európai uniós összehasonlításban

A hazai adatoknak a többi uniós ország adataival történő összehasonlításakor nem célszerű szem elől téveszteni azt a tényt, hogy az EU régebbi tagállamainak nagy része Magyarországot megelőzően kezdte megismerni, elfogadni és kihasználni az információs társadalom által felkínált lehetőségeket.

A 2007. évi adatok alapján a következőkben kiderül, milyen helyet foglal el jelenleg Magyarország az Európai Unióban a legfontosabb vizsgált ellátottsági és használati mutatókat illetően. A felhasznált adatok az Európai Unió statisztikai hivatalának /EUROSTAT/ honlapján elérhetőek (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Az uniós tagországok IKT-eszköz ellátottsági és használati mutatói

A tagországoknak 2006-tól kötelező a jogszabályban (808/2004 EK. rendelet) meghatározott, az információs társadalom fejlettségét tükröző, összehasonlítható nemzeti adatok szolgáltatása. Ennek a kötelezettségnek Málta kivételével valamennyi tagország eleget tett. Az uniós tagországainak száma 2007-ben 27-re nőtt, ennek ellenére a 2006. és 2007. évi arányszámok összehasonlíthatósága érdekében a grafikonok 25 korábbi tagország adataival és EU-25-átlaggal készültek.

Mint a következő grafikonok is bemutatják, helyzetünk a tagországok rangsorában néhány mutató vonatkozásában javult, gazdasági és „infokommunikációs tudati” relatív lemaradásunk ellenére az információs társadalom nyújtotta lehetőségek kihasználását illetően dinamikusnak tekinthető fejlődés zajlik Magyarországon.

2007-ben a tagországoknak nem volt kötelező a számítógép-ellátottság felmérése, így a nemzetközi adatok nem állnak rendelkezésre. A háztartások IKT-ellátottságát a tagországok viszonylatában csak az internet és a szélessávú internetelés szemponjtjából lehet vizsgálni.

EU-tagországok háztartásainak internet-ellátottsága

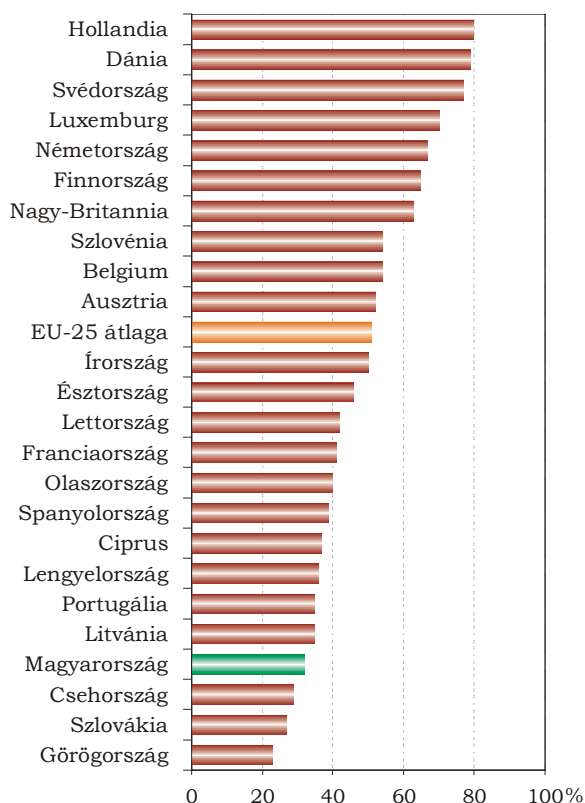
2006-ról 2007-re az Európai Unió tagországaiban az internetellátottsági mutatók 2–9 százalékpont közötti mértékben növekedtek. Ez alól az egyik kivétel Szlovákia, ahol 2007-ben 19 százalékponttal magasabb az internetes háztartások aránya a 2006. évinél, s 27%-ról 46%-ra ugrott a mutató értéke. A magyar ellátottság átlagosnak tekinthető mértékben nőtt (6 százalékponttal), így a rangsorban elfoglalt helyünk Szlovákia előrelépése következtében romlott. A másik kivétel Dánia, ahol a mutató 1 százalékponttal alacsonyabb az előző évinél, 78%-os ellátottsági szint mellett azonban ez nem számít jelentős változásnak.

EU-tagországok háztartásainak szélessávú internet-ellátottsága

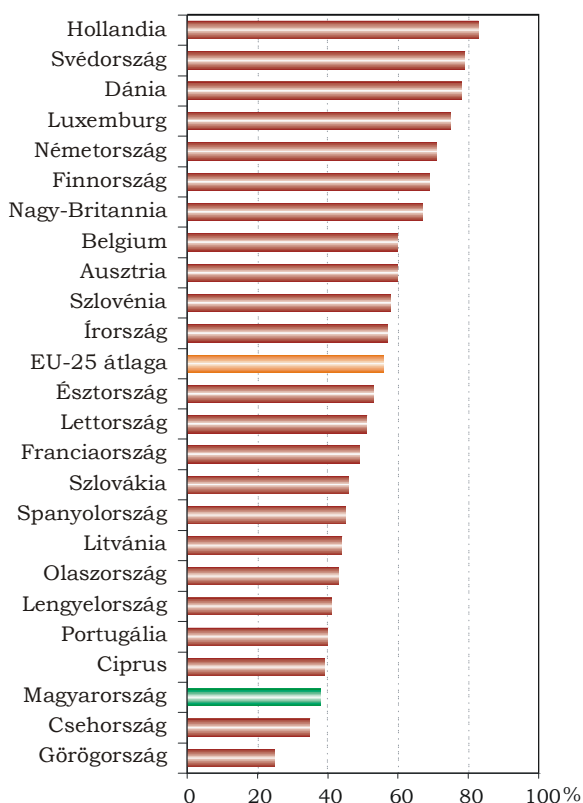
Az EU-25 átlagától való lemaradásunk 1 százalékponttal csökkent. A háztartások szélessávú internetellátottsága terén meghaladtuk az előző évi uniós átlagot, pozíciónk javult. A rangsorban magunk mögött tudhatjuk Portugáliát, Lettországot, Lengyelországot, akik 2006-ban megelőzték minket. Litvánia, aki velünk azonos szinten volt, 1 százalékponttal jobb arányt produkált, így a rangsorban Magyarország előtt áll. A 2006-hoz viszonyított aránynövekedés a tagországokban meglehetősen nagy szóródást mutat, a görög 3 százalékponttól az ír 18 százalékpontig terjed. Az összes háztartásra vetített szélessávú ellátottsági mutatónk 2006-ról 2007-re az EU-25 átlagával azonos mértékben nőtt (11 százalékponttal).

Háztartások internetellátottsága az Európai Unió tagállamaiban 2006

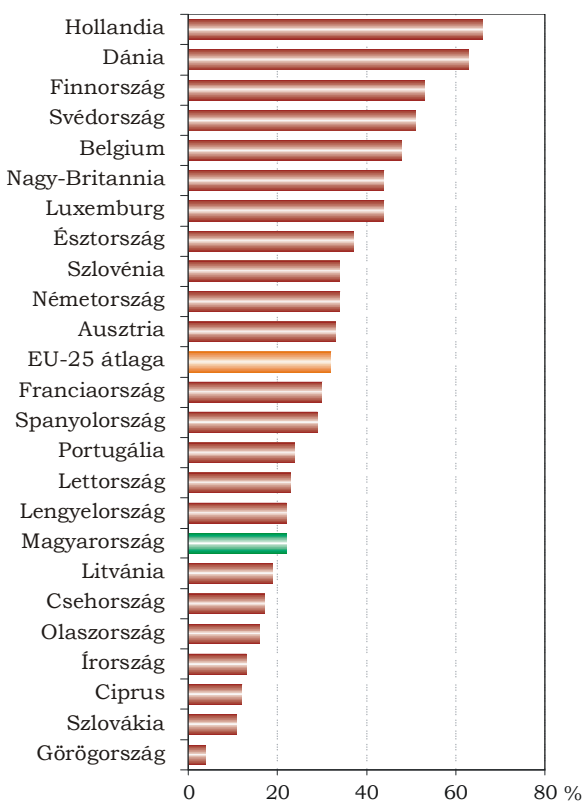

2007

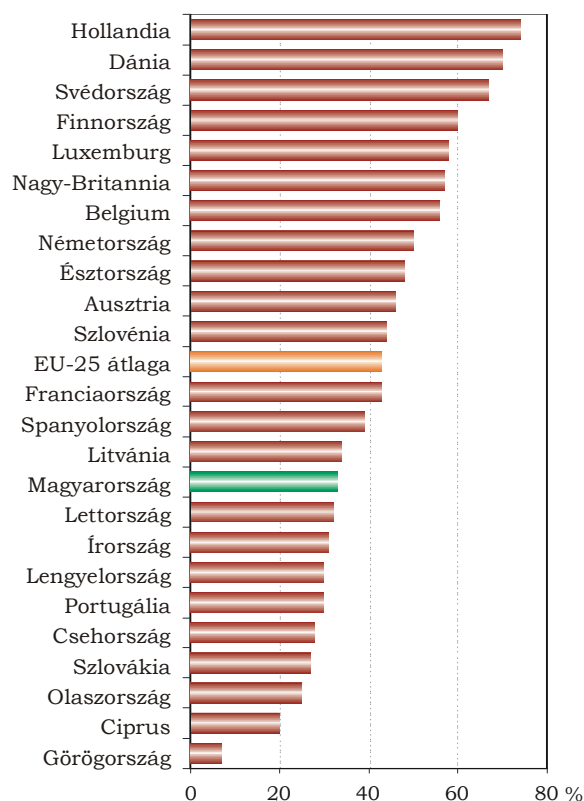

Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások aránya az Európai Unió tagországaiban

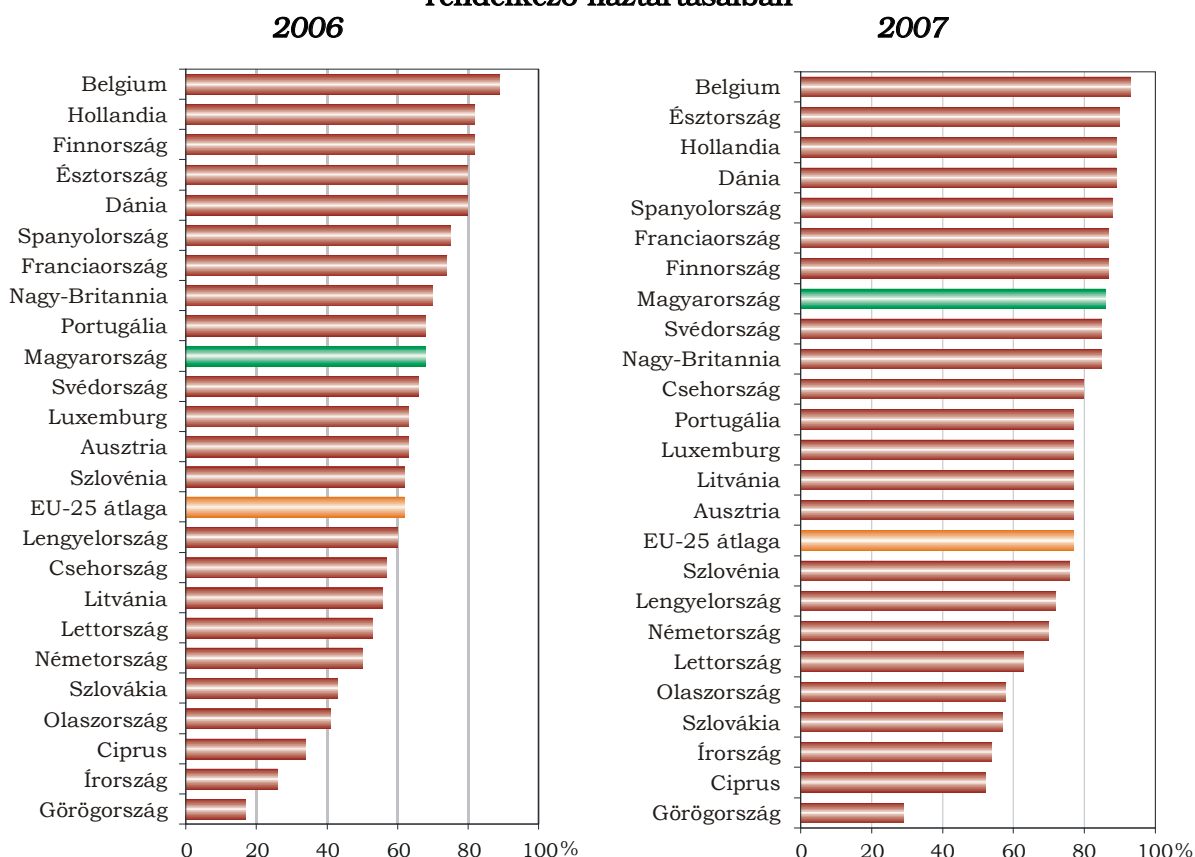
2006

2007

A szélessáv elterjedtsége az Európai Unió tagországainak internetkapcsolattal rendelkező háztartásaiban

A szélessávú internetkapcsolat elterjedését jobban szemlélteti, ha a szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartásokat az internetes háztartások arányában vizsgáljuk. Ilyen bázison a magyarországi arányszám már 2006-ban is meghaladta az uniós átlagot, pozíciónk 2007-re azonban tovább javult. Az EU vizsgált tagállamai között Magyarország a 8. helyet foglalja el. A vezető helyen álló Belgiumban 100 internetkapcsolattal rendelkező háztartásból 93 szélessávval csatlakozott a világhálóra, míg Magyarországon 86 háztartás. A szélessávú kapcsolattípusok tehát folyamatosan és gyorsan terjednek.

Számítógép-használat az EU-tagországokban

A számítógép-használók aránya EU-átlagban 4 százalékponttal, a magyar számítógép-használókéval azonos mértékben nőtt. A tagországok rangsorában elfoglalt helyünk a 2006. évinél kedvezőbb, mivel a 2006-ban azonos arányszámot felmutató Spanyolország alacsonyabb arányszám-növekedést ért el (3 százalékpont). A tagországok arányszám-változása 2 százalékpontos csökkenéstől 5 százalékpontos növekedésig terjed. Ez alól csak Franciaország kivétel, ahol a számítógép-használók aránya 2006-ról 2007-re 14 százalékponttal nőtt.

Internethasználat az uniós tagországokban

Jóllehet a magyarországi internethasználat erőteljesebben nőtt az EU-25 átlagánál, helyzetünk nem változott jelentősen a tagországok között, mivel a rangsorban előttünk állók internethasználata általában hasonló mértékben fejlődött. 2006-ról 2007-re a magyar internethasználók aránya 7 százalékponttal nőtt, így lemaradásunk az uniós átlagtól 9 százalékponttól 7 százalékponttal csökkent.

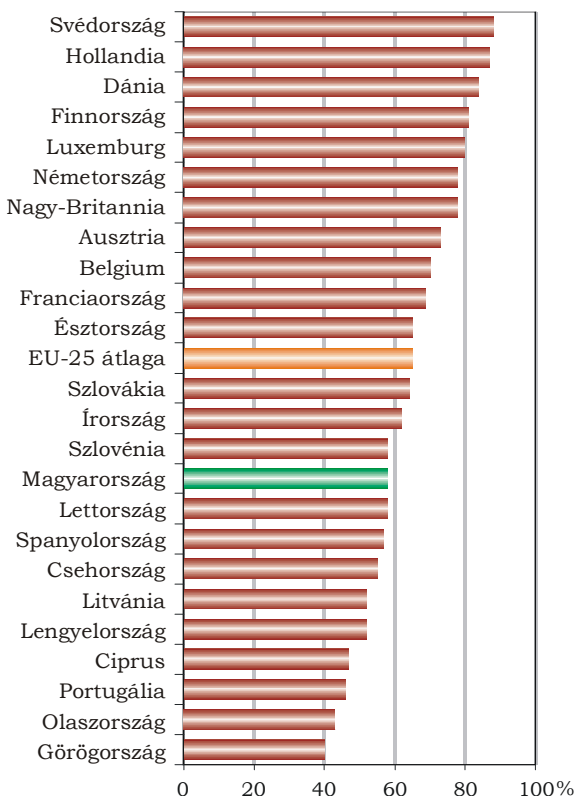
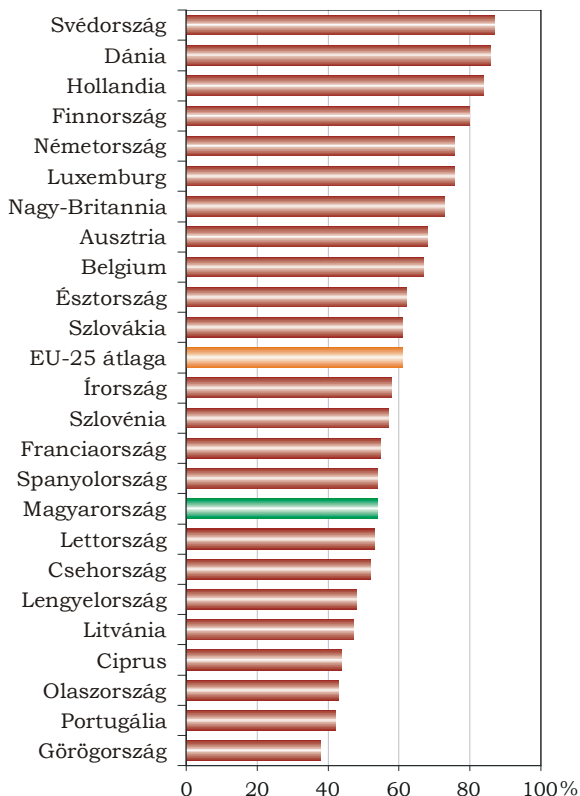
A franciaországi internethasználók aránya 47%-ról 64%-ra nőtt, ez volt a legnagyobb arányú változás az összes tagországot figyelembe véve. Az élcsoporthoz tartozók – apró átrendeződéssel – ugyanazok az országok maradtak.

Számítógép-használók aránya az Európai Unió tagállamaiban

2006

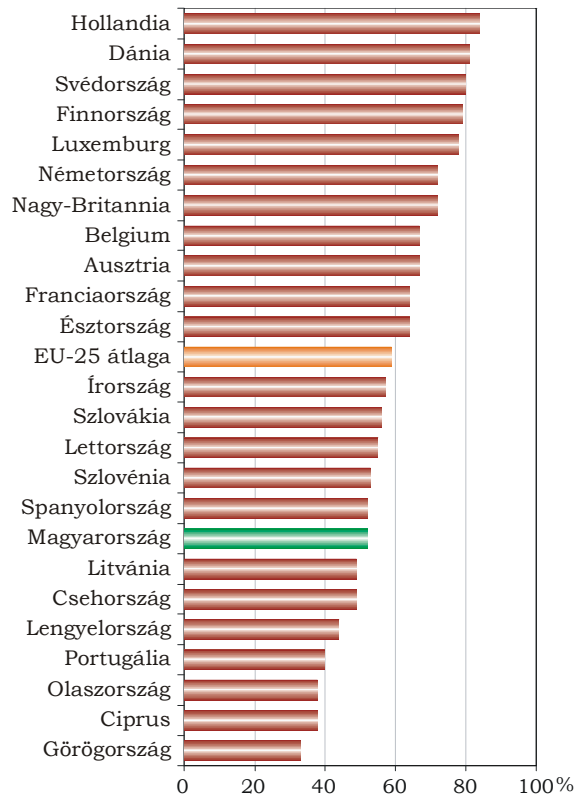
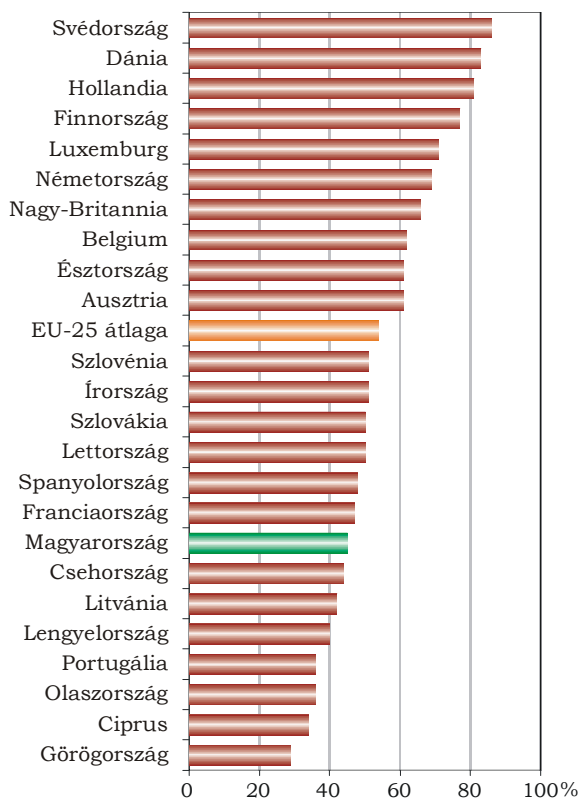
2007

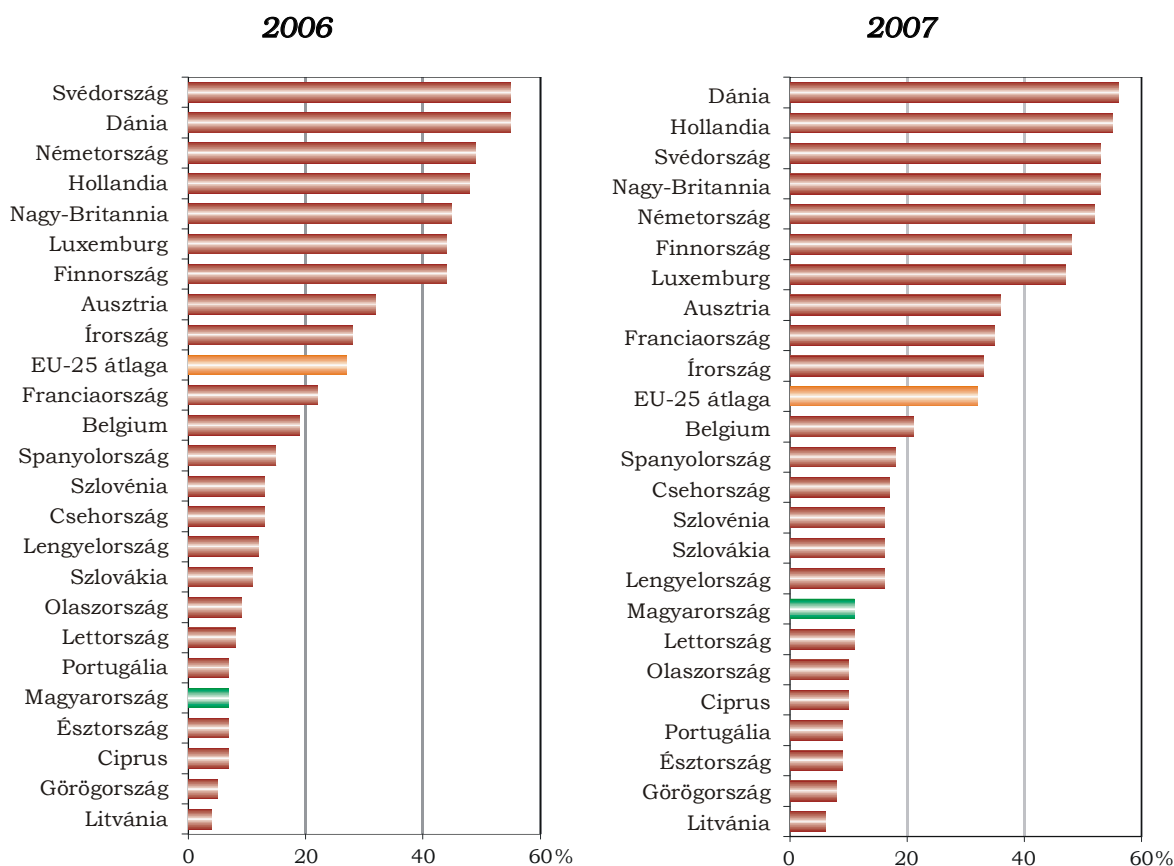
Internethasználók aránya az Európai Unió tagállamaiban

2006

2007

Internetes vásárlók aránya az Európai Unió tagállamaiban

Internetes vásárlások aránya az EU-tagországokban

Az internetes vásárlások arányát tekintve a tagországok erősen megosztottak. Egyes országok lakossága jelentős arányban használja az áruk és szolgáltatások beszerzésének ezt a módját. Hét tagország van, amely lakossága 47–56%-ban választja a vásárlás internetes formáját. Ezzel ellentétes pólus az a 8 ország (köztük hazánk is), ahol az internetes beszerzések aránya 11% vagy az alatti. A magyar mutató valójában a 2006. évinél 4 százalékponttal magasabb, ami az előző évi stagnáláshoz képes jelentős előrelépésnek tekinthető.

A tagországok rangsorában az EU-átlaghoz közelebb kerültünk, a 2006. évi 19–22. helyről a 17–18. helyre.

Az adatgyűjtésnél alkalmazott módszerek fontosabb elemei

IKT = információs és kommunikációs technológia

A felvétel legfontosabb jellemzői

Az adatgyűjtés célja: a háztartások IKT-eszköz ellátottságának és az egyének IKT-eszköz használati szokásainak felmérése alapján, nemzetközileg összehasonlítható adatok előállítására az információs társadalom fejlődésére vonatkozóan, a hazai és nemzetközi döntéshozók számára.

Megfigyelési egység: a legalább egy 16–74 éves korú taggal rendelkező háztartások, és azon belül háztartásonként egy, 16–74 éves személy.

Adatszolgáltatók: kijelölt háztartások és azon belül egy 16–74 éves személy.

Vonatkozási időszak: 2007 első negyedéve.

Az adatgyűjtés végrehajtásának időszaka: 2007. április 1–21.

Bruttó mintanagyság: 10 089 háztartás.

A mintában szereplő háztartások száma (nettó mintanagyság): 7289 háztartás.

A mintában szereplő egyének száma: 4817.

Válaszolási arány: 82%.

A felvétel jellege: önkéntes.

A teljeskörűsítés a népsűrűség, a nem és a korcsoport figyelembevételével került végrehajtásra, a 2001. évi census továbbvitt adatainak felhasználásával. Külön súlyt kaptak a háztartások és külön súlyt az egyének.

Az alsó és felső korhatár alkalmazása miatt a felmérés célsokasága tehát szűkebb, mint az összes háztartás és összlakosság csoportja, ezért értelemszerűen minden teljeskörűsített adat, háztartás és lakosság számhoz viszonyított mutató erre a tudatosan szűkített körre vonatkozik. Ugyanakkor az egyszerűség kedvéért az elemzés során mindenhol a lakosság megnevezés szerepel, mely alatt a felmérés célsokasága értendő.

Az összlakosság szűkítésének módszertani oka, hogy a célsokaság meghatározásánál a tagállamok az IKT-eszközök birtoklásában és használatában való érintettségre, a lehetséges nem válaszolási arány minimalizálására, a válaszok (életkortól is függő) megbízhatóságára, tehát jó adatminőségre törekedtek. A legtöbb EU-tagállam tapasztalata szerint a 16–74 év közötti korosztály tekinthető az IKT-használat szempontjából a legérintettebb korcsoportnak, ezért a tagállamok közös megegyezéssel a 16–74 évnél húzták meg a célsokaság határait. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az átmenetileg ki maradó korcsoportok érdektelenek lennének a megfigyelés későbbi nemzetközi továbbfejlesztése szempontjából.

Fogalmak, definíciók

Háztartási szint mérésének általános statisztikai fogalmai

Lakóhely típusa (az Európai Unió által ajánlott és a munkaerő felvételnél is használt lakóhelytípus-meghatározás szerint)

Magas népsűrűségű terület: olyan összefüggő lakóterület, melyen négyzetkilométerenként legalább 500 ember él, és az összlakosság meghaladja az 50 000 főt.

Közepes népsűrűségű terület: olyan összefüggő lakóterület, melyen négyzetkilométerenként legalább 100 ember él, és/vagy az összlakosság meghaladja az 50 000 főt, vagy a terület közvetlenül határos egy magas népsűrűségű területtel.

Alacsony népsűrűségű terület: olyan összefüggő lakóterület, mely egyik fenti kategóriába sem sorolható.

Azok a lakóterületek, melyeken kevesebb mint 100 ember él négyzetkilométerenként, de közvetlenül határosak egy magas vagy egy közepes népsűrűségű területtel, abba a kategóriába kerültek. Ha mindkettővel szomszédosak, a közepes népsűrűségűhöz kerültek.

Háztartás fogalma

Az **ellátottságot a háztartás szintjén vizsgáltuk.**

A háztartás állhat egy vagy több családból, és az azokkal együtt élő rokon vagy nem rokon személyekből, de közös háztartásban élhetnek családot nem képező rokon vagy nem rokon személyek is, pl. testvérek, valamelyik szülő elvált gyermekével, nagyszülő unokával, barátok (ún. nem családháztartások). Az egyedülálló egy háztartást alkot. Nem tartozik a háztartáshoz sem az albérlő, sem a háztartási alkalmazott. Ők minden esetben külön háztartást alkotnak.

A **háztartás tagjai közé sorolandók** azon személyek, akik hosszabb-rövidebb ideig ugyan a háztartástól távol élnek, de a jövedelmi-fogyasztói közösségből nem váltak ki:

- ◆ a rövidebb ideig (üdülés, látogatás, külföldi kiküldetés v. kórházi ápolás miatt) távol lévők,
- ◆ a más helységben esetleg átmenetileg külföldön dolgozók, ha időnként hazajárnak, a háztartás egészének jövedelméhez keresetükkel hozzájárulnak,
- ◆ a huzamosan külföldön dolgozó személy, ha ő a háztartásfő, és a háztartás rendelkezik a keresetével,
- ◆ a távol lévő (albérletben, kollégiumban, rokonnál, esetleg külföldön lakó) tanulók, ha anyagi ellátásukról elsősorban az adatszolgáltató háztartás gondoskodik, továbbá
- ◆ a háztartással együtt élő, olyan eltartási szerződéses eltartott, aki természetbeni ellátást kap az eltartótól, külön kiadásait pedig az eltartóéval együtt számba lehet venni,
- ◆ a háztartásban élő állami gondozott (családi állása nem „gyermek”, hanem „nem rokon” személy).

Nem sorolandók a háztartás tagjai közé:

- ◆ azok, akik tanulás vagy munkavégzés miatt huzamosan külföldön tartózkodnak,
- ◆ azok, akik átmenetileg tartózkodnak a háztartásnál (pl. rokonlátogatás céljából),
- ◆ olyan, általában rokon személyek, akik tanulás vagy munkavégzés miatt laknak ingyenesen (nem albérlőként) az adatszolgáltató háztartásnál, de ellátásukról nem a háztartás, hanem máshol élő családjuk gondoskodik,
- ◆ a szabadságvesztésre ítélt személyek,
- ◆ az albérlők,
- ◆ a háztartási alkalmazottak.

Háztartás típusa

A háztartás típusa az elnevezések alapján egyértelmű, kiemelési igényel azonban a gyermek meghatározása. Gyermekeknek a 16 év alatti személy számít, tehát az idősebb eltartott gyermekeket ebben a felmérésben a felnőtt lakossághoz számítjuk.

Háztartás nettó havi jövedelme

A háztartások havi nettó jövedelmi adatait a válaszadók intervallumokra vonatkozó nyilatkozatai alapján regisztráltuk. A minta teljeskörűsítését követően a háztartásokat kvartilisekre osztottuk, azaz megnéztük, milyen összeghatárig tartozik a háztartások egynegyede egy csoportba. Ugyanezt a műveletet végigvittük a négy negyeden olyan korrekciókkal, hogy az egyes negyedekbe került háztartások kumulált aránya közelítse az 50%-ot (1.+2. kvartilis), illetve a 75%-ot (1.+2.+3. kvartilis).

Ennek alapján alakultak ki a kvartilisek mellett közölt jövedelemintervallumok.

A nettó jövedelem kiszámításához figyelembe kellett venni:

- ◆ a háztartás tagjainak nettó havi jövedelmét,
- ◆ a rendszeresen kifizetett pótlékokat, díjakat, esetleg borravalót, jutalékot,
- ◆ a rendszeres természetbeni juttatásokat.

Iskolai végzettség

Az iskolai végzettség meghatározásánál a befejezett iskolai végzettséget vettük figyelembe. Alapfokú végzettségűek közé soroltuk be a végzettséggel nem rendelkezőket.

Gazdasági aktivitás

A munkaerő-statisztikában használt fogalmak szerint kerültek meghatározásra.

Egyéni IKT-használati szint mérésének statisztikai fogalmai

A **használat mérésekor** értelemszerűen mindig az egyén szintjén mérünk. A használatra kérdezés során nem volt feltétel az eszköz tulajdonlása. Attól függetlenül kellett a kérdéseket megválaszolni, hogy a válaszadó a számítógépet/internetet otthon vagy máshol (pl. iskolában, munkahelyen, internetkávézóban) használta.

Az eszköz legutóbbi használatának ideje (a használat aktualitása)

A használat aktualitási szintjét leíró kategóriák

a/ A felmérést megelőző 3 hónapban használók = tényleges használók

b/ A felmérést megelőzően több mint 3 hónapja,
de egy évnél nem régebben használók = eseti használók

c/ A felmérést megelőzően régebben, mint
egy éve használók = egykori használók

Használat gyakorisága

Az Eurostat módszertana a 3 hónapon belüli használókat tovább differenciálja a használat gyakorisága szerint:

a) a számítógépet csaknem minden nap használók (hetente legalább öt napot),

b) a számítógépet legalább hetente használók,

c) a számítógépet legalább havonta használók,

d) a számítógépet ritkábban, mint havonta egyszer használók.

Rendszeres használók, akik napi vagy heti gyakorisággal használják az eszközt.

Használat helye

Manapság, a távmunka használatának terjedésével egyre gyakoribb, hogy a munkahely megegyezik a válaszadó lakásával. A számítógép-, internethasználat helyére vonatkozó kérdésnél otthoni használatnak számít, ha a válaszadó munkahelye egyben az otthona is. Az oktatási intézmény a diákok szemszögéből számít használati helynek. Akik oktatási intézményben dolgoznak – pl. tanárok –, és használnak számítógépet, a munkahelyen használták az eszközt.

e-kereskedelem

Interneten történő rendelésnek csak az adott cég honlapján, weboldalán lévő, annak közvetlenül visszaküldhető formanyomtatvány kitöltése számít, a saját kezűleg írt e-mail nem tekinthető internetes rendelésnek. Az internetes megrendelés esetén a szállítás és/vagy a kifizetés történhet elektronikus vagy hagyományos úton is, a rendelésnek azonban elektronikusan kell megtörténnie.

Nem tekinthető internetes rendelésnek, ha az áru vagy a szolgáltatás ingyenes, pl. az olyan termékek, mint az ingyenes szoftver, éttermi helyfoglalás, vagy más ingyenes internetes termékek, szolgáltatások.

Az olyan letölthető szoftverek, amelyek egy ideig ingyenesen használhatók, később azonban, ha használatukat folytatni akarjuk, fizetni kell értük, akkor számítanak vásárlásnak, amikor fizetünk értük.

Nem rendelt interneten az, aki a rendelés lebonyolítására mást kért meg, tehát nem maga intézte a rendeléssel kapcsolatos feladást.

IKT-fogalmak

Analóg telefonvonal (dial-up csatlakozás) vagy ISDN

Mindkét csatlakozás keskenysávú elérést jelent, bár korábban gyors internet-csatlakozásnak minősültek.

Asztali számítógép

A személyi számítógépet általában helyhez kötötten, asztallapra, íróasztalra helyezve használják. Legalapvetőbb részei a számítógéphez a benne lévő hardvereszközökkel, valamint a hozzá kapcsolt perifériák (pl. monitor, klaviatúra, egér).

Digitális vétel

Digitális jelek útján történő televíziózás, eltérően a hagyományos televíziózástól, amely analóg jelekkel működik. Magyarországon 2004 októberében indították el a digitális földfelszíni televíziós műsorszórást. A technológia jobb minőségű képet, CD-minőségű hangot, interaktív szolgáltatásokat és sokkal több sugározható csatornát biztosít. A digitális műsorszórás egy kiegészítő berendezéssel, az úgynevezett set-top-boxszal érhető el. A set-top-box átalakítja a kábeltévé-társaságtól érkező digitális jelet, így azt a hagyományos, analóg tévé is képes venni. A digitális sugárzás elvben szélessávú internetezésre és más interaktív szolgáltatásokra is lehetőséget ad, ha a felhasználó is tud jeleket küldeni a szolgáltató felé.

DSL (xDSL, ADSL, SDSL stb.)

A DSL (Digital Subscriber Line) olyan szélessávú technológia, amely a meglévő réz vezetékhálózaton keresztül nagy sebességű adatátvitelt tesz lehetővé. Az ADSL (Asymmetric DSL)-rendszerben nagyobb sáv szélesség van biztosítva a letöltésnek, mint a feltöltésnek, az SHDSL (single pair high-speed DSL) pedig a szimmetrikus nagysebességű DSL-t jelenti.

Egyéb szélessávú kapcsolatok

Minden DSL-en kívüli, szélessávúnak minősülő kapcsolat (pl. kábel, szélessávú mobilkapcsolat UMTS stb.).

FWA (fixed wireless technologies)

Rögzített mobil technológiák, amelyek fix pontok között biztosítják az internethozzáférést.

Hordozható számítógép

Olyan számítógép, amelyet kis méreténél és könnyű súlyánál fogva nem helyhez kötötten használnak. Ide tartoznak a notebook-ok, a laptopok, de nem tartozik ide – bár méreténél és súlyánál fogva könnyen hordozható – a kézi számítógép (palmtop).

Internet

Az internet egy hálózati infrastruktúra, amelynek segítségével bármely számítógép vagy mobil eszköz egymással kommunikálhat mindaddig, míg az internetre vannak kapcsolódva. Az internetet a World Wide Web (www)-hez való kapcsolódásra, és e-mail, SMS stb. küldésére is használják. A kapcsolat feltétele, hogy a számítógép egy ún. modemmel keresztül kapcsolódjon telefonos hálózathoz, vagy csatlakozzon valamely internetes kábelszolgáltatóhoz.

Játékkonzol

Olyan elektronikus eszköz, amelyet játékprogramok irányításához terveztek (pl. PlayStation, GameCube, Xbox).

Kábelmodem

Nagy sebességű internetkapcsolatot tesz lehetővé televíziós hálózati kábelek vagy felsővezetékes rendszerek segítségével. A DSL-technológiához hasonlóan az adatszállítás a meglévő rézvezetékes hálózaton történik.

Keskenysávú mobilkapcsolat (WAP, GPRS stb.)

A szélessávú mobiltelefonos hozzáférés jelenleg csak korlátozottan áll rendelkezésre. A 2. generációs mobiltechnológiák, mint a WAP és a GPRS, keskenysávúnak minősülnek.

Kézi számítógép (palmtop)

A hordozható számítógépek egy speciális fajtája, amely zsebben vagy kisebb táskában is elfér, kis mérete következtében általában kézben tartva, helyváltoztatás (közlekedés, utazás) közben használják. Használatát kisméretű klaviatúra segíti.

PDA (Personal Digital Assistant) ettől annyiban különbözik, hogy az adatbevitelhez klaviatúra helyett ún. ceruzát használnak.

LAN (Local Area Network)

Nagysebességű internetkapcsolat házi (lokális) hálózaton keresztül.

Mobiltelefon

Kommunikációs eszköz, amely a nem helyhez kötött (mobil) felhasználó kommunikációját, kapcsolatteremtését teszi lehetővé.

WAP

A WAP (Wireless Application Protocol) és a GPRS (General Packet Radio Systems) a 2. generációs, az UMTS (Universal Mobile Telephone System) a 3. generációs mobil technológián alapuló internethozzáférést tesz lehetővé.

Magyarországi régiók

Közép-Magyarország: Budapest és Pest megye

Közép-Dunántúl: Fejér megye, Komárom-Esztergom megye és Veszprém megye

Nyugat-Dunántúl: Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Zala megye

Dél-Dunántúl: Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye

Észak-Magyarország: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye, Nógrád megye

Észak-Alföld: Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye

Dél-Alföld: Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye

EU-25 átlag meghatározása

Az EU-25-átlaga akkor számítható ki, ha a tagországok legalább 55%-a szolgáltatott adatot, és ezeknek az országoknak a lakossága eléri az EU-népesség 60%-át.

TÁBLÁZATOK

Háztartások IKT-eszközökkel való ellátottsága

1. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága régiók szerint (%)

IKT-eszköz megnevezése	Magyarország összesen	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
2006								
TV	99,2	99,1	99,7	99,4	99,6	99,3	99,1	98,8
Mobiltelefon	84,4	86,8	87	78,7	86	81,9	81,2	85,3
Asztali számítógép	47,1	54,4	49,4	49,2	46,2	39,8	41,1	41,6
Hordozható számítógép	9,2	14,3	7,4	8,6	8,7	5,5	7,5	5,2
Kézi számítógép	1,8	2,7	1,9	1,4	1,3	1,5	1,6	1,0
Internet-hozzáférés	32,3	42,3	32,1	32,2	28,9	24,9	25,4	27,1
Szélessávú internet-kapcsolat	22,0	31,8	22,5	22,2	18,3	15,6	15,6	15,5
2007								
TV	99,1	98,6	99,4	99,8	98,9	99,3	99,8	99,0
Mobiltelefon	86,4	88,1	87,3	87,0	86,1	82,9	84,4	87,1
Asztali számítógép	50,6	58,0	52,2	51,7	50,5	44,3	42,6	46,8
Hordozható számítógép	11,4	17,2	8,8	12,9	11,5	7,1	6,6	8,2
Kézi számítógép	1,8	2,9	1,6	1,7	1,9	0,8	0,8	1,1
Internet-hozzáférés	38,4	50,0	38,1	39,6	36,6	30,8	26,1	33,1
Szélessávú internet-kapcsolat	33,0	45,6	31,9	31,1	28,9	24,9	21,4	29,6

2. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága a nettó havi jövedelem tükrében (%)

IKT-eszköz/szolgáltatás megnevezése	Az eszközzel ellátott háztartások aránya az adott jövedelemkategóriában			
	1. kvartilis (100 ezer Ft alatt)	2. kvartilis (101–150 eFt)	3. kvartilis (151–200 eFt)	4. kvartilis (200 ezer Ft felett)
2006				
TV	98,3	99,6	99,7	99,6
Mobiltelefon	66,2	86,6	95,4	98,1
Asztali számítógép	18,3	42,0	64,8	79,8
Hordozható számítógép	2,3	5,0	8,6	24,7
Kézi számítógép	0,4	0,9	1,8	5,0
Internet-hozzáférés	9,4	24,9	41,8	66,2
Szélessávú internet	5,9	15,7	28,3	47,5
2007				
TV	98,4	99,5	99,2	99,6
Mobiltelefon	71	88,4	95,1	97,8
Asztali számítógép	21,2	43,6	69,9	83,9
Hordozható számítógép	2,4	5,9	12,8	30,2
Kézi számítógép	0,4	1,1	1,8	4,5
Internet-hozzáférés	12,3	28,3	53,2	75,2
Szélessávú internet	10,3	22,8	46,1	66,6

3. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága a háztartás típusa szerint

(%)

Háztartás típusa	Arány az azonos típusú háztartásokon belül						
	TV	mobiltelefon	asztali számítógép	hordozható számítógép	kézi számítógép	internet-hozzáférés	szélessávú internet
2006							
Egytagú háztartás	98,2	65,1	20,5	6,3	0,9	16,3	12,1
Két felnőtt gyermek nélkül	99,4	79,3	30,6	6,6	1,5	23,5	15,4
3 vagy több felnőtt gyermek nélkül	99,8	93,8	65,5	13,3	2,9	45,8	31,4
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	99,2	79,8	38,7	8,6	1,8	28,5	19,5
Egy felnőtt gyermek(ek)kel	96,5	90,9	54,3	7,8	0,6	28,4	21
2 felnőtt gyermek(ek)kel	99,3	96,1	69,3	12,6	2,2	43,8	30,1
3 vagy több felnőtt gyermek(ek)kel	99,8	95,8	68,6	7,9	1,6	41,3	26,8
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	99,3	95,6	68	10,6	1,9	41,8	28,3
Összesen	99,2	84,4	47,1	9,2	1,8	32,3	22,0
2007							
Egytagú háztartás	98,1	69,6	22,8	6,5	0,6	18,7	15,6
Két felnőtt gyermek nélkül	99,4	82,7	34,3	8,3	1,4	27,5	23,8
3 vagy több felnőtt gyermek nélkül	99,5	94,6	69,5	17,1	2,9	54,6	47,6
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	99,1	82,9	42,5	10,6	1,7	33,8	29,2
Egy felnőtt gyermek(ek)kel	98,4	91,0	54,9	7,5	0,0	34,9	30,0
2 felnőtt gyermek(ek)kel	99,1	96,0	71,6	15,1	2,1	49,9	43,1
3 vagy több felnőtt gyermek(ek)kel	99,6	95,3	74,3	11,1	1,9	53,0	44,1
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	99,3	95,4	71,4	13,2	1,9	50	42,6
Összesen	99,1	86,4	50,6	11,4	1,8	38,4	33,0

4. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások aránya a háztartás típusa szerint

(%)

Háztartás típusa	Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások aránya az összes azonos típusú, internetkapcsolattal rendelkező háztartáson belül	
	2006	2007
Egytagú háztartás	74,5	83,2
Két felnőtt, gyermek nélkül	65,4	86,5
3 vagy több felnőtt, gyermek nélkül	68,6	87,2
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	68,5	86,4
Egy felnőtt, gyermek(ek)kel	74,2	85,8
2 felnőtt, gyermek(ek)kel	68,7	86,3
3 vagy több felnőtt, gyermek(ek)kel	64,8	83,1
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	67,6	85,1
Összesen	68,2	85,9

5. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások megoszlása a háztartás jövedelme szerint

(%)

Háztartás jövedelme (intervallum)	2006	2007
1. kvartilis (100 ezer Ft alatt)	8,7	9,6
2. kvartilis (101-150 ezer Ft)	18,6	18,9
3. kvartilis (151-200 ezer Ft)	24,8	29,5
4. kvartilis (200 ezer fölött)	47,9	42,0
Összesen	100,0	100,0

6. A háztartásokban használt internetkapcsolat típusai

(%)

Kapcsolattípus	2006	2007
Analóg telefonvonal (dial-up) vagy ISDN	21,1	12,3
DSL	34,6	46,7
Egyéb szélessávú (pl.kábel, szélessávú mobil)	29,0	34,0
Keskenysávú mobilkapcsolat	15,3	7,0
Összesen	100,0	100,0

Számítógép-használat

7. A számítógép-használók arányának alakulása a lakosságon belül, 2005–2007

(%)

Megnevezés	2005	2006	2007
Számítógépet valaha is használók	43,3	59,5	62,4
Számítógépet a felmérést megelőző negyedévben használók	42,1	54,1	58,3
Számítógépet 3 hónapnál régebben, de egy éven belül használók	0,8	1,7	1,7
Számítógépet egy évnél régebben használók	0,3	3,7	2,4

8. A számítógép-használat aktualitásának szintje, 2007

(számítógép-használat az igénybevétel utolsó időpontja szerint, %)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Az utolsó használat megoszlása nemek szerint	
		nő	férfi
A felmérést megelőző 3 hónapban használók	93,4	51,3	48,7
A felmérést megelőzően több mint 3 hónapja, de egy évnél nem régebben használók	2,8	54,7	45,3
A felmérést megelőzően régebben mint egy éve használók	3,9	61,6	38,4
Összes számítógép-használó	100,0	51,8	48,2

9. A számítógépet használó személyek megoszlása kor, végzettség, lakóhely szerint, 2007

(%)

Megnevezés	Számítógépet 3 hónapon belül használók megoszlása	Számítógépet 3–12 hónapon belül használók	Számítógépet több mint egy éve használók	Számítógépet már valamikor használók
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0
Számítógép-használó személy kora				
16–24	22,1	10,7	9,7	21,3
25–34	28,1	22,0	18,9	27,6
35–44	21,3	15,7	10,6	20,7
45–54	17,3	26,1	15,9	17,5
55–64	9,0	18,5	25,6	9,9
65–74	2,3	7,0	19,3	3,1
Számítógép-használó személy végzettsége				
Alapfokú	26,9	45,0	38,4	27,8
Középfokú	44,2	42,9	45,8	44,2
Felsőfokú	29,0	12,1	15,8	28,0
Számítógép-használó személy lakóhelye				
Közép-Magyarország	33,2	28,7	26,6	32,9
Közép-Dunántúl	10,9	10,0	8,5	10,8
Nyugat-Dunántúl	10,4	6,9	6,3	10,1
Dél-Dunántúl	9,2	4,8	10,2	9,1
Észak-Magyarország	10,3	22,1	20,9	11,1
Észak-Alföld	13,3	19,4	15,3	13,6
Dél-Alföld	12,7	8,1	12,2	12,5

10. A számítógép-használat gyakoriságának megoszlása az adott korcsoportban, végzettség és lakóhely szerint, 2007

(%)

Megnevezés	Naponta használók	Hetente használók	Havonta használók	Havinál ritkábban használók
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0
Számítógép-használó személy kora				
16–24	78,3	19,2	2,0	0,6
25–34	74,7	20,3	4,5	0,6
35–44	76,7	19,2	3,0	1,1
45–54	79,4	16,2	3,7	0,6
55–64	76,8	17,9	3,4	1,8
65–74	67,3	22,6	7,0	3,2
Számítógép-használó személy végzettsége				
Alapfokú	61,3	31,2	5,8	1,7
Középfokú	78,7	17,3	3,3	0,6
Felsőfokú	88,0	10,1	1,4	0,4
Számítógép-használó személy lakóhelye				
Közép-Magyarország	82,9	14,3	2,3	0,5
Közép-Dunántúl	75,2	20,1	3,7	1,0
Nyugat-Dunántúl	75,4	19,9	3,8	0,9
Dél-Dunántúl	77,7	16,9	3,4	2,0
Észak-Magyarország	78,6	16,8	3,8	0,8
Észak-Alföld	69,0	24,4	5,6	1,1
Dél-Alföld	68,8	27,0	3,5	0,7

11. A számítógép-használat megoszlása a használat helye szerint

(%)

Használat helye	A használati helyek megoszlása a jelölések alapján		Számítógép-használat helyszínei a tényleges használók arányában	
	2006	2007	2006	2007
Otthon	45,1	47,4	78,0	82,9
Munkahelyen	24,5	23,5	42,4	41,1
Oktatási intézményben	13,9	12,3	24,0	21,6
Más személy lakásán	11,3	12,1	19,5	21,1
Egyéb helyen	5,2	4,7	9,0	8,3
Összesen	100,0	100,0	-	-

12. Számítógéphasználat a használat helye szerint, a használó kora, végzettsége és lakóhelye szerinti bontásban, 2007

(%)

Megnevezés	Otthon	Munkahelyen	Oktatási intézményben	Más személy lakásán	Egyéb helyen
Összesen	47,4	23,5	12,3	12,1	4,7
Számítógép-használó személy kora					
16-24	38,4	4,0	33,4	16,4	7,8
25-34	47,1	28,4	5,9	13,5	5,0
35-44	52,1	31,0	4,3	9,6	3,1
45-54	50,5	35,7	4,4	7,1	2,3
55-64	56,1	28,9	3,5	9,2	2,4
65-74	69,0	15,2	1,0	10,3	4,5
Számítógép-használó személy végzettsége					
Alapfokú	46,2	10,5	19,3	17,8	6,3
Középfokú	49,3	22,3	12,1	11,7	4,6
Felsőfokú	45,7	35,2	7,2	8,1	3,8
Számítógép-használó személy lakóhelye					
Közép-Magyarország	50,6	26,4	9,9	9,2	3,8
Közép-Dunántúl	47,9	22,0	11,1	14,7	4,3
Nyugat-Dunántúl	45,3	25,7	11,0	12,3	5,7
Dél-Dunántúl	45,7	24,4	12,5	10,1	7,3
Észak-Magyarország	46,0	21,1	15,6	13,9	3,4
Észak-Alföld	44,4	20,2	15,7	16,3	3,5
Dél-Alföld	45,9	20,0	14,5	12,5	7,2

Internethasználat

13. Az internethasználók arányának alakulása a lakosságon belül, 2005-2007

(%)

Megnevezés	2005	2006	2007
Internetet valaha is használók	39,9	48,5	54,4
Internetet a felmérést megelőző negyedévben használók	37,2	44,9	51,6
Internetet 3 hónapnál régebben, de egy éven belül használók	1,8	2,2	3,1
Internetet egy évnél régebben használók	0,9	1,4	2,1

14. Az internethasználat aktualitásának szintje, 2007

(internethasználat az igénybevétel utolsó időpontja szerint, %)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Az utolsó használat megoszlása nemek szerint	
		nő	férfi
A felmérést megelőző 3 hónapban használók	94,8	51,3	48,7
A felmérést megelőzően több mint 3 hónapja, de egy évnél nem régebben használók	3,1	56,1	43,9
A felmérést megelőzően régebben mint egy éve használók	2,1	55,5	44,5
Összes internethasználó	100,0	51,5	48,5

15. Az internetet használó személyek megoszlása kor, végzettség, lakóhely szerint, 2007

(%)

Megnevezés	Internetet 3 hónapon belül használók megoszlása	Internetet 3–12 hónapon belül használók	Internetet több mint egy éve használók
Összesen	94,8	4,5	3,1
Internethasználó személy kora			
16–24	96,3	2,6	1,1
25–34	94,7	3,3	2,0
35–44	94,3	3,0	2,7
45–54	96,2	2,2	1,6
55–64	91,6	4,6	3,8
65–74	85,6	8,3	6,1
Internethasználó személy végzettsége			
Alapfokú	91,5	5,0	3,4
Középfokú	94,9	3,1	1,9
Felsőfokú	97,1	1,6	1,3
Internethasználó személy lakóhelye			
Közép-Magyarország	95,3	2,3	2,4
Közép-Dunántúl	96,2	3,0	0,8
Nyugat-Dunántúl	94,7	3,6	1,7
Dél-Dunántúl	96,0	1,8	2,2
Észak-Magyarország	92,6	5,4	2,0
Észak-Alföld	93,2	4,5	2,3
Dél-Alföld	94,5	2,9	2,6

16. Az internethasználat gyakorisága, 2007

(%)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Használat gyakoriságának megoszlása nemeken belül		Használat gyakoriságának megoszlása nemek között	
		nő	férfi	nő	férfi
Internetet csaknem minden nap használók	71,6	70,9	72,3	50,8	49,2
Internetet legalább hetente használók	22,4	22,5	22,3	51,5	48,5
Internetet legalább havonta használók	4,8	5,1	4,5	54,5	45,5
Internetet ritkábban, mint havonta egyszer használók	1,1	1,4	0,8	64,0	36,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	51,3	48,7

17. Az internethasználat gyakoriságának megoszlása korcsoporton, végzettségi szinten és lakóhelytípuson belül, 2007

(%)

Megnevezés	Internetet napi gyakorisággal használók	Internetet heti gyakorisággal használók	Internetet havi gyakorisággal használók	Internetet ritkábban mint havonta használók
Összesen	71,6	22,4	4,8	1,1
Internethasználó személy kora				
16-24	68,1	27,2	4,0	0,7
25-34	71,0	22,4	5,4	1,3
35-44	71,9	21,1	5,8	1,2
45-54	77,0	17,9	4,2	0,9
55-64	72,4	22,2	4,0	1,4
65-74	69,6	20,8	6,4	3,2
Internethasználó személy végzettsége				
Alapfokú	55,0	35,1	8,5	1,4
Középfokú	72,5	21,2	4,9	1,5
Felsőfokú	82,7	14,8	2,0	0,5
Internethasználó személy lakóhelye				
Közép-Magyarország	80,9	15,4	3,0	0,6
Közép-Dunántúl	72,8	21,5	4,4	1,3
Nyugat-Dunántúl	64,9	27,0	7,6	0,5
Dél-Dunántúl	66,3	25,2	5,5	3,0
Észak-Magyarország	66,8	26,1	5,9	1,2
Észak-Alföld	66,5	26,8	5,2	1,6
Dél-Alföld	63,1	29,7	6,1	1,1

18. A csak egy helyen internetezők megoszlása az internethasználat helye szerint

(%)

Kizárólagos használat helye	2005	2006	2007
Csak otthon internetezők	40,1	51,2	63,6
Csak munkahelyen internetezők	30,3	24,4	16,8
Csak oktatási intézményben internetezők	10,9	11,7	6,4
Csak más személy lakásán internetezők	8,1	8,2	9,8
Csak egyéb helyen internetezők, (netkávézó stb.)	10,5	4,4	3,4
Csak egy helyen internetezők összesen	100,0	100,0	100,0

19. Magáncélú internethasználat használati célok szerint, 2007

(%)

Megnevezés	Használati célokra adott jelölések megoszlása	Az adott céllal internetezők aránya (az összes tényleges használóhoz viszonyítva)
Kommunikáció	30,1	94,6
Információkeresés, on-line szolgáltatások igénybevétele	31,4	98,5
Áruk és szolgáltatások vásárlása, eladása, banki szolgáltatások igénybevétele	7,8	24,6
Kapcsolattartás közhivatalokkal	15,4	48,5
Oktatással, képzéssel kapcsolatos szolgáltatások igénybevétele	15,2	47,7
Összesen	100,0	-

e-Kormányzati portálok használata

20. e-Kormányzati portálok használata, 2006 és 2007

Fokozatok (szintek)	Használati célokra adott jelölések megoszlása	Az adott céllal internetezők aránya (az összes tényleges használóhoz viszonyítva)
2006		
Információszerzés a közhivatalok honlapjairól	44,9	30,3
Űrlapok letöltése	37,6	25,4
Kitöltött űrlapok elküldése	17,5	11,8
2007		
Információszerzés a közhivatalok honlapjairól	40,0	42,0
Űrlapok letöltése	35,2	37,0
Kitöltött űrlapok elküldése	24,8	26,1

Az elektronikus kereskedelem használata és korlátai, 2007

21. Az internetes vásárlás aktualitásának a szintje, 2007 (legutolsó internetes vásárlás időpontja)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Megoszlás nemek szerint	
		nő	férfi
A felmérést megelőző 3 hónapban vásárlók	56,8	45,2	54,8
A felmérést megelőzően több, mint 3 hónapja, de egy évnél nem régebben vásárlók	35,1	46,5	53,5
A felmérést megelőzően régebben, mint egy éve vásárlók	8,1	53,0	47,0
Összes internetes vásárló	100,0	46,3	53,7

22. Az interneten vásárlók megoszlása kor, végzettség, lakóhely típusa szerint, 2007

Megnevezés	Interneten három hónapon belül vásárlók	Interneten 3–12 hónapon belül vásárlók	Interneten több mint egy éve vásárlók
Összesen	56,8	35,1	8,1
Az interneten vásárló személy életkora			
16–24	54,9	37,2	7,9
25–34	55,9	36,1	8,0
35–44	57,3	32,4	10,4
45–54	58,3	35,7	6,0
55–64	54,7	37,5	7,8
65–74	85,6	9,3	5,1
Az interneten vásárló személy végzettsége			
Alapfokú	54,2	40,5	5,2
Középfokú	54,8	36,0	9,3
Felsőfokú	59,4	32,8	7,8
Az interneten vásárló személy lakóhelye			
Közép-Magyarország	56,5	36,1	7,4
Közép-Dunántúl	59,3	38,5	2,2
Nyugat-Dunántúl	60,7	32,6	6,7
Dél-Dunántúl	64,7	29,6	5,7
Észak-Magyarország	52,5	36,2	11,3
Észak-Alföld	49,5	35,0	15,5
Dél-Alföld	55,4	33,7	10,9

23. Interneten rendelt áruk és szolgáltatások megoszlása a rendelt termék típusa szerint

(%)

Megnevezés	Jelölés gyakorisága az összes jelölés arányában	
2006		
Élelmiszer		2,5
Háztartási eszköz		5,0
Filmek, zenék		8,7
Könyv, magazin, újság, távoktatási anyagok		18,5
Ruházat, kiegészítő, sportfelszerelés		9,3
Számítógépes szoftver		7,8
Számítógépes hardver		4,7
Szórakoztató elektronika		6,2
Részvényvásárlás, pénzügyi szolgáltatás, biztosítás		2,0
Utazás, üdülés		11,3
Jegyvásárlás		11,4
Szerencsejátékok		1,8
Egyéb nem említett		10,8
2007		
Élelmiszer		3,9
Háztartási eszköz		4,5
Filmek, zenék		9,2
Könyv, magazin, újság, távoktatási anyagok		18,6
Ruházat, kiegészítő, sportfelszerelés		8,4
Számítógépes szoftver		6,2
Számítógépes hardver		4,7
Szórakoztató elektronika		6,3
Részvényvásárlás, pénzügyi szolgáltatás, biztosítás		2,2
Utazás, üdülés		10,2
Jegyvásárlás		12,4
Szerencsejátékok		2,3
Egyéb nem említett		11,2

e-Képességek

24. A számítógépes műveletek végrehajtásának gyakorisága, 2007

(%)

Megnevezés	Jelölés gyakorisága az összes jelölés arányában	Nemek közötti megoszlás műveletek szerint	
		férfi	nő
Fájlok, mappák kezelése	20,8	51,6	48,4
Szövegszerkesztő használata	20,7	52,6	47,4
Táblázatkezelő használata	17,4	53,3	46,7
Fájlok tömörítése	12,5	47,1	52,9
Új eszközök csatlakoztatása	14,6	46,5	53,5
Számítógépes program írása	3,4	39,1	60,9
Számítógép csatlakoztatása LAN- hálózatba	4,0	33,3	66,7
Számítógépes problémák felderítése és megoldása	6,6	35,5	64,5
Összesen	100,0	48,6	51,4

25. Az internetes műveleteket végrehajtók aránya az összes felhasználón belül, 2007

(%)

Megnevezés	Jelölés gyakorisága az összes jelölés arányában	Nemek közötti megoszlás műveletek szerint	
		férfi	nő
Keresőoldalak használata	26,4	51,5	48,5
E-mail küldése csatolt fájlal	23,5	51,6	48,4
Üzenetküldés chatszobákba, vitafórumokra	13,0	49,3	50,7
Internet használata telefonhívásra	6,5	42,7	57,3
Fájlmegosztó rendszerek használata	6,0	36,8	63,2
Weboldal készítése	4,3	42,4	57,6
Szoftverkeresés, -letöltés, installálás	9,8	40,5	59,5
Vírusok, kémprogramok távoltartása a számítógéptől	10,4	41,7	58,3
Összesen	100,0	47,3	52,7

26. A számítógépes, illetve internetes ismeretek elsajátításának módja, 2007

(%)

Megnevezés	Jelölés gyakorisága az összes jelölés arányában	Nemek közötti megoszlás műveletek szerint	
		férfi	nő
Iskolarendszerű képzés keretében (általános iskolában, középiskolában, főiskolán, egyetemen)	16,3	51,7	48,3
Tanfolyamon felnőttképzés keretében, saját kezdeményezésre	8,0	62,4	37,6
Munkáltató által előírt/javasolt tanfolyamon	7,1	60,4	39,6
Önképzés útján (pl. könyvek, CD-ROM-ok segítségével)	20,7	46,9	53,1
Használat közben a gyakorlatban tanulta meg	26,1	50,3	49,7
Kollégái, barátai, rokonai magyarázták, tanították meg	21,5	50,3	49,7
Egyéb módon	0,3	60,4	39,6
Összesen	100	51,5	48,5

Nemzetközi adatok

27. Internetellátottság az Európai Unió tagországában, 2006 és 2007

Megnevezés	Internettel rendelkező háztartások aránya		Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások aránya		Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások aránya (az internetes háztartásokon belül)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
<i>EU-27</i>	49	54	30	42	62	77
<i>EU-25</i>	51	56	32	43	62	77
Ausztria	52	60	33	46	63	77
Belgium	54	60	48	56	89	93
Bulgária	17	19	10	15	59	81
Ciprus	37	39	12	20	34	52
Cseh Köztársaság	29	35	17	28	57	80
Dánia	79	78	63	70	80	89
Észtország	46	53	37	48	80	90
Finnország	65	69	53	60	82	87
Franciaország	41	49	30	43	74	87
Görögország	23	25	4	7	17	29
Hollandia	80	83	66	74	82	89
Írország	50	57	13	31	26	54
Lengyelország	36	41	22	30	60	72
Lettország	42	51	23	32	53	63
Litvánia	35	44	19	34	56	77
Luxemburg	70	75	44	58	63	77
Magyarország	32	38	22	33	68	86
Nagy-Britannia	63	67	44	57	70	85
Németország	67	71	34	50	50	70
Olaszország	40	43	16	25	41	58
Portugália	35	40	24	30	68	77
Románia	14	22	5	8	37	36
Spanyolország	39	45	29	39	75	88
Svédország	77	79	51	67	66	85
Szlovákia	27	46	11	27	43	57
Szlovénia	54	58	34	44	62	76

Forrás: EUROSTAT

28. Használók aránya a lakosság százalékában

(%)

Megnevezés	Számítógép-használók		Internethasználók		Interneten vásárlók	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
<i>EU-27 átlaga</i>	59	63	52	57	26	30
<i>EU-25 átlaga</i>	61	65	54	59	27	32
Ausztria	68	73	61	67	32	36
Belgium	67	70	62	67	19	21
Bulgária	30	35	24	31	2	3
Ciprus	44	47	34	38	7	10
Cseh Köztársaság	52	55	44	49	13	17
Dánia	86	84	83	81	55	56
Észtország	62	65	61	64	7	9
Finnország	80	81	77	79	44	48
Franciaország	55	69	47	64	22	35
Görögország	38	40	29	33	5	8
Hollandia	84	87	81	84	48	55
Írország	58	62	51	57	28	33
Lengyelország	48	52	40	44	12	16
Lettország	53	58	50	55	8	11
Litvánia	47	52	42	49	4	6
Luxemburg	76	80	71	78	44	47
Magyarország	54	58	45	52	7	11
Nagy-Britannia	73	78	66	72	45	53
Németország	76	78	69	72	49	52
Olaszország	43	43	36	38	9	10
Portugália	42	46	36	40	7	9
Románia	30	34	21	24	1	3
Spanyolország	54	57	48	52	15	18
Svédország	87	88	86	80	55	53
Szlovákia	61	64	50	56	11	16
Szlovénia	57	58	51	53	13	16

Forrás: EUROSTAT

29. Magyarország pozíciója az EU-tagországok kiemelt IKT-ellátottsági és -használati mutatói alapján

(%)

Megnevezés	2006			2007		
	Magyarországi arányszám (%)	EU-25 átlaga (%)	Magyarország rangsorszáma	Magyarországi arányszám (%)	EU-25 átlaga (%)	Magyarország rangsorszáma
Internetkapcsolattal rendelkező háztartások	32	51	21.	38	56	22.
Szélessávú internet-kapcsolattal rendelkező háztartások (az összes háztartáshoz viszonyítva)	22	32	16–17.	33	43	15.
Szélessávú internet-kapcsolattal rendelkező háztartások (az internetes háztartások számához viszonyítva)	68	62	10.	86	77	8.
Tényleges számítógéphasználók aránya	54	61	15–16.	58	65	14–15.
Tényleges internethasználók aránya	45	54	17.	52	59	16–17.
Interneten éven belül vásárlók aránya	7	27	19–22.	11	32	17–18.